СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI. Ню Йорк. Четвер, 9-го Цьвітня 1908. Число 15 | Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, April 9, 1908. No. 15

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америці принимає в місяцю Цьвітни і Маю с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союза в Джерзи Сити, Н. Дж. дня 20 Марта 1908.

К. Кирчів предс. А. Шаршонь кас. С. Ядловский фінанс. секр. Т. Лабовский рекорд. секр.

!!! КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!!!

Без вступного до Р. Н. Союза в місяцях Цьвітни і Маю.

Повідомляємо всї відділи (братства) Р. Н. Союза, що в місяцях Цьвітни і Маю мають принимати в члени Союза без вступного до 35 літ, а від 35 літ до 40 за половину вступного. Длятого взиваємо урядників місцевих відділів, щоби старались на своїх мітинґах оголошувати се а крім того є святим обовязком кождого поодинокого члена придбати і позискати як найбільше нових членів так до своїх братств, як і Р. Н. Союза.

При сїй нагоді відзиваємось і до Вас, Високо Поважані і Преподобні Отці духовні, гр. кат. рускі сьвященники з щирою просьбою: Вам также лежить на серци доля нашого руского переселенця та розвій нашої единої щиро рускої институциї, якою есть Р. Н. Союз. Він отер не одну слезу заплаканим, сиротам і вдовам, а калікам і нездібним до праці дав підмогу до житя. Під прапором нашої орґанізациї хоронять ся всї сьвятощі нашої Рускої народности, як також нашої гр.-кат. церкви і нашого обряда. Длятого звольте проголосити в Ваших церквах нашу заяву і поясніть цїли нашої орґанізациї. Р. Н. Союз принимає братства в комплеті, хотяй би навіть було у них кілька людий, що перевисшають вік 40 літ. По отриманю чертеру стають ся такі повними членами з усїми привилеями, користями і правами, які приписує статут нашої орґанізациї усїм членам.

К. Кирчів, предс. *С. Ядловский, фін. скр.*
А. Шаршонь, кас. *Т. Лабовский, рекорд. скр.*

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Марець 1908.

В.	1.	Майчак Никита ум. 28.I. 08,	400·00
В.	114.	Іван Фецко ум. 16.II. 08,	700·00
В.	48.	Почв. Кушвара Йос. ум. 30.I. 08,	1000·00
В.	7.	Канчуґа Андр. ум. 2.III. 08,	1000 00
В.	161.	Талашник Юрій ум. 6.III. 08,	1000·00
В.	28.	Масляк Теод. ум. 9.III. 08,	500·00
В.	20.	Дубас [illegible]ик. м. Марії ум. 3.I. 08,	400 00
В.	87.	Сухиня Марія ж. Гната ум. 23.I. 08,	400 00
В.	114.	Малош Юлїя ж. Юрія ум. 17.II. 08,	400·00
В.	52.	Янїшевска М. ж. Григ. ум. 28.II. 08,	400·00
В.	53.	Владика Юлїя ж. Мих. ум. 3.III. 08,	400·00
В.	56.	Драґан Марія ж. Йос. ум. 18.III. 08,	400 00
В.	32.	Тирпак Мих. на рах. посмертного	100·00
В.	80.	Чучий Федор на рах. посмертного	100·00
		Разом	7·200·00
		Платня гол. урядників за Марець	165·00
		Адміністрація Союза за Марець	56·10
		Весь розхід виносить	7·421·10

Розмет платить 8066 членів на цїле посмертне (кождий по 0·88 дол.) і 748 членів на пів посмертного (кождий по 44 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Ф. Бідних по 1 цнт.

Член на цїле посмертне платить 1·02 дол., а на половину посмертного 58 цнт.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Цьвітень.

9	Ч.	Матрони мч., Мануїла
10	П.	Іларіона преп., Стеф.
11	С.	Суб. Ак., Пр. Д. Бог.
12	Н.	5. Поста. Йоана лїств.
13	П.	Іпатія свмч., Апол.
14	В.	Марії єгип., Герон.
15	С.	Тита преп

— Дня 21. марта вечером помер в Києві Володимир Антонович, доктор руської історії, професор універзитету сьв. Вол. Вел в Київі, член основатель Українського Наукового товариства в Київі, член Наукового тов. ім. Шевченка у Львові, почесний член т-а „Просьвіта“ у Львові і проч. і проч. Зі смертию В. Антоновича поніс наш нарід болючу страту. Се був не лиш учений, один з найбільших на Україні, але і один з головних представників відродженої української ідеї. Пером нехай йому стане його рідна землиця.

— Заряд желїзниці Pensylvania RR. порішив видалити зі служби усїх чужинців, а задержати в службі лише Американів, або натуралїзованих горожан. В сїй компанії робить около 100.000 людий. З них десятки тисяч стратить роботу наколи не постарають ся о горожаньскі папери.

— Страйк в майнах. Дня 1-го с. м., як було заповіджене 250 тисяч майнерів вийшли на страйк. Контракти поміж майнерскими юніями я компаніями скінчили ся о північи — а нових котрактів не заключено. Страйк дотикає головно майнів угля в стейтах Illinois, Missouri, Kansas, Oklahoma, Arkansas, Colorado, Iowa, Ohio і північна Пенсильвенія. Страйк сей не заповідає ся на довго. Досить довга зима і фінансовий застій спричинили, що суть нагромаджені великі запаси угля, а крім того і саме непорозуміне не є великої ваги. Що до високости платнї, то та не має улягчи ніякій змінї. Єще 2 літа взад скаля платнї всюди була однакою (unit system), зломано єї допера тоді, коли президент майнерских юнїй Мічель заключив новий контракт для майнерів в околици Пітсбурґа, Па. По сїм поодинокі стейти почали дальше на власну руку „реґулювати“ платню майнерам. Старано ся повернути назад до unit system, переговори точили ся цїлу зиму, однак вкінци властителї майнів відказали ся від всяких переговорів. Провідники юнїй висказують надію, що страйк до двох тижнів скінчить ся — бо тільки часу потрібно, щоб переглянути старий і заключити новий контракт.

— З днем 11-го цьвітня на нюйорских карах перестануть видавати трансфери, в наслідок чого не буде уже можна безплатно зміняти кар, лиш за кождим разом треба буде платити нікля. Який се тягар для людности, а які зиски для компанії найлуттше пізнати з того, що за шість послїдних місяців минувшого року на одній лише лїнії третої евні скористало з трансферів около 30 міліонів людий, яким лишило ся в кишени до півтора міліона долярів.

— Дня 27-го марта місто Burlington, Iowa, навістив страшний торнедо (воздушна труба). Вихор пірвав з торів желїзничих 12 ваґонів товарових і кинув їх аж на другий конець міста. Рівнож перевернув ся костел при чім кількадесять людий дуже тяжко покалічено. Підчас бурі бачили люди на небі тяжку хмару в видї кулї, яка поволи плила з заходу на всхід.

— В Gautry, Ark. дня 27-го марта якийсь злочинець хотів обкрасти банк. В тій цїли підложив під касу динаміт який однак за скоро вибухнув і обірвав єму голову. Рано найшли люди касу ненарушеною, коло ньої кадовб а голова лежала в другім кутї салї.

— Після урядових обчислень сухопутні армії европейських держав в 1906 роцї представляли ся як слїдує: Анґлїя 993.427 людий, Франція 3.630,363 л., Австрія 2.209,683 л., Росія 3.249,000 л., Німеччина 4.010,000 людий.

— Мадярска справедливість. Шовінїзм і брутальність мадярских „бетярів“ виправляє тепер правдиві орґії. Мадярскі „патріоти“ хотять за всяку цїну здусити рух немадярских народностий, як Словаків, Румунів, Українців і ин. Здаєть ся, що нї Англичани в Індіях, нї Нїмцї в Африцї не поступають з тамошними тубильцями гірше, як уряд „культурної“ держави в серединї Европи. Тепер в Ружемберку судили Словаків з Чернова, арештованих по кровавій різнї, до якої причинив ся головно мадярский епископ, Парви. Історія сеї подїї знана. Словаки в Чернові не хотїли, аби костел, який вони собі за сладки свого народу вибудовали, посьвячували мадярскі попи. Прийшло до кровавої розправи з жандармами, підчас якої вбито 15 людий, а 80 зранено. Та не вдоволив ся сим мадярский уряд. Цїлу громаду, по більшій части молодих хлопцїв та дївчат — погнали перед суд і там видано справдї зьвірский засуд. Головна обжалована Анна Фульльова дістала 3 роки вязницї і на 6 років стратила горожаньскі права, 41 осіб засуджено на 46 і пів року вязниці, а тільки 6 осіб увільнено. Таким робом хоче мадярский уряд розширювати „мадярску ідею“.

— Історія вихрестки. Купець в Стрілках бобрецкого повіта, Хаім Лейба Кіттенплян, доніс станиславівскій поліції, що Остап Стахів, 20-кількалїтний парібок з Бортник, в часї коли був у млинї в Стрілках на роботї, увів йому 18-лїтну доньку Шайндлю Вассерівну, вивіз єї до Станислава, щоб опісля з нею оженити ся. Дальше доніс, що донька забрала йому зі скринї 400 К і просив, щоб його доньку укарано за крадїж, а Стахова за уведенє малолїтної. Станиславівска поліція вислїдила обоїх. Шайндлю знайшла у паламаря при катедральній церкві. Арештований Остап Стахів зізнав,що в грудни мин. року пізнав ся в Стрілках з Шайндлею Вассер і обіцяв оженити ся з нею і вона не лише на то згодила ся, але й сама жадала того. В тій цїли приїхали обоє дня 2. с. м. до Станиславова і зголосили ся до тамошного гр. кат. уряду парохіяльного. Шайндлю уміщено відтак у паламаря, де вона мала приготовити ся до хресту. Вінчанє мало відбути ся дня 8 с. м. Стахів перечив тому, мовби знав, що Шайндля забрала гроші родичам і мов би він з них користав. Шандля знов зізнала, що вже від давна носила ся з гадкою перейти на християньску віру, а пізнавши ся зі Стаховом, просила його, щоб де вивіз її в цїли принятя християньства. Коли Кіттенплян обставав при своїм, поліція відставила обоїх арештованих до суду. Цїла тота історія молодої і хорошої жидівочки наробила в цїлім містї великої сензациї в недїлю пополудни величезна товпа людий обступила була ратуш, а в понедїлок пополудни зібрала ся знов перед судом на площи Тринїтарскій. Закінчило ся так, що суд відослав Стахова до Львова, бо тамошний суд уважає ся некомпетендним в сїй справі, а Шайндлю Вассерівну, котрої батько тимчасом відїхав був до Стрілок, випущено з вязници і вона на другий день вихрестила ся в катедральній церкві та виїхала зі Станислава. У Львові держали Стахова через кілька днів в слїдчім арештї, а коли слїдство виказало, що він зовсїм невинуватий, випущено його на волю. Вінчанє Стахова з Васерівною вудбуде ся вже в найблизших днях.

— Здоровий жолудок. Хірурґ д-р Мідельдорпф в Єленїй горі на Шлеску перевів онодї у своїй приватній клїнїцї незвичайну операцію. Оперував хору на умі дївчину, котрій в жолудку утворив ся великий боляк. Коли той боляк розрізали, найдено в серединї 141 одноцалевих цьвяхів, 160 закривлених шпильок, 70 подвійних шпильок, 7 головок від шпильок і 4 кусники скла. Разом важили ті предмети майже одно кільо. Хора видержала операцію і находить ся вже на дорозї до цїлковитого подужаня.

— Для вдови і сиріт по бл. п. М. Каганци зложили дальше:

Оголошено в числї 14-ім	113.23
На всенароднім вічу в Бруклинї 28. III. 1908	7.19
На хрестинах у Андрея Жука в Jersey City, N J (поіменний спис на стор. 5.)	7.50
На хрестинах у Івана Страхоцкого в Монессен, Па. (поіменний спис на стор. 5-ій)	10.00
Брон. Титла, New York, N. Y.	50
Разом	$138.42

На руський еміґрацийний дім.

Оголошено в числї 14-ім	313.75
Тов. „Подільска Січ“ в Ню Йорку	25.00
Разом	$338.75

Н 57 Заява.

Поневже сотки листів приходить до нашої адміністрациї „Свободи“ і до нашої фірми банкової Ruth. Publ. & Exch. Co. — з всякими информаціями — длятого на слїдуюче тільки тому відповімо, хто залучить марку почтову на відповідь.

Від Адміністрациї „Свободи“ і банкової фірми.
R. Publishing and Exchange Co.
184 Hudson Str., N. Y.

Пройдисьвіт Хвальницкий.

(Конець).

5. Пригода на Ледоватім мори.

Другим разом пустив ся я кораблем далеко на північ в Ледоватий океан, де все вічним снігом і ледом покрите. З собою взяв я кромі инших річий також і свій далековид, котрим можна дуже далеко і точно все доглянути.

Може так на пів милї задалеко побачив я, як плила по мори ледяна гора, висша від машти нашого корабля, а на чубку гори були два медведї, котрі як здавалось, вели борбу межи собою. Завісив я мою фузію через плечі та пустив ся до них. Доступ був дуже трудний, бо місцями западав я по пахи в снїгах, місцями годї було перейти по ховзкім і як кристаль гладкім ледї, і що встану, то падаю за кождим кроком. В кінци я вже і при медведях.

Я вже наперед тїшив ся такою добичею, бож то медведї були великі як добре упашені воли. Але в тій хвили, коли я мав вистрілити, поховз ся я і упав на знак так нещасливо, що на яку годину стратив притомність.

Коли я опамятав ся, один з медведів тягнув мене по снїгу, зачінивши лабою за рукав. В тім отчаянім положеню витягнув я непостережено мій ніж і засадив медведеви в пяту. Тогди лишила мене зьвірюка і віддалилась, страшно виючи. А я хопив за фузію тай положив єї в бігу.

Так щасливим вистрілом положив я одного трупом, але за тоє обудилось може кілька сот других, що кругом лежали, спокійно спячи. Так грозила менї тут смерть нехибна, єслиби не добрий мій помисл. Скорше чим вправний стрілець стягне скіру з заяця, випатрошив я мого медведя та як цїлий влїз в єго кожу. Ледви устиг я се зробити, як мене близко густо окружила череда медведів. І студено і горячо було тогди менї в медвежій шубі. Але помисл, що спас мене вже нераз, не опустив мене і тепер.

Они приходили один по другім до мене, обнюхували і приняли мене таки за свого товариша. Бож і межи ними були молодші, такі самі забільшки як я, а і я крутив ся межи ними сюди-туди, як они. Та хотяй я подібний був на медведя, все таки був я чоловіком став промишляти, як-би вихіснувати се довірє і приязнь медведів.

Чув я давнїйше від одного доктора, що рана, медведеви в крижі задана, єсть смертоносною; тому постановив я тепер того досьвідчити. Я витягнув мій ніж і встромив єго першому медведеви, що наблизив ся, в карчило. Був то дуже сьмілий крок, а ходило тут о єго або о моє житє. На моє щастє удар був успішний; медвідь простер ся у моїх ніг навіть не муркнувши. Я же поволїк ся дальше, гейби на се не зважаючи, та постановив зі всїми так покінчити, що менї і удалось. Бо хотяй другі медведї виділи, як їх братя то в право, то в ліво землю собою покривають, не домірковались причини... і то було щастєм для мене. Був я подібний Самсону, що сам один побив тисячі.

Покінчивши з послїдним, вилїз я з моєї медвежої шуби та лиш оглянув се поле трупів, лежачих в ровличних видах. Я удав ся на корабель до своїх та забрав людий до роботи; і так ми постягали шкіри і забрали з шинками на корабель. Було чим і самим нам живитись і єще много вислали ми до Анґлії даром для розличних знаменитостий та своїх знакомих.

Медвежими шубами обділив я кількох королів і їх жени, що тут володіють поменшими народами і краями в тих північно-сибірских землях. Кількох з них предлагало менї за то місце першого міністра в своїм краю, від чого я, яко чоловік скромний і нечестилюбивий, делїкатно випросив ся.

Лиш межи мною а капітаном корабля вивязалась з того неприязнь. Именно бо він менї всегда закидав, що то не штука обманути медведів, перебравшись в медвежу шубу; він же був би і без шуби пійшов межи них і всї були би узнали в нїм свого брата, бо такій він собі настоящій медвідь. Та се єсть річ, о котру можна спорити; але єсли хто сам конечно обстає, що він, на примір, єсть волом, ослом або і медведем, то нехай собі буде, коли хоче...

6. Плавба до Індії.

Другим разом вибрав ся я на корабли в далеку дорогу морем аж до Восточної Індії. А взяв я з собою і мою улюблену собаку, котра у мене тисячі була варта.

Одного дня, коли ми єще добрих яких триста миль могли бути далеко від суші, стала моя собака щось дуже вітрити. Я сам з початку приглядав ся уважно собаці, а опісля звернув увагу начальника корабля і офицерів на тоє і сказав їм, що десь недалеко вже суша, бо моя собака вітрить дичину.

Така моя увага визвала загальний сьміх, бо ніхто в тоє не вірив, лиш я один лишив ся при своїм. І заявив я начальнику, що я вірю більше в ніс і нюх моєї собаки, чим в компаси і добрі очи опитних людий-моряків, і готов хотьби і о тисяч дукатів заложити ся, що за пів години будемо мати дичину.

По довгих торгах, коли всї мене навіть за божевільного вже тримали, ми прибили заклад.

По хвили уловили наші моряки ,що плили в меншім човнї при корабли, велериба, а коли єго витягнули на корабель і розпатрошили, найшли в єго жолудку шість пар живих куропатв! Ті бідні пташенята так довго видко вже тут жили, що одна з них висиділа навіть пятеро молодих, з котрих власне одно-що виклюлось.

Ба, і межи другими куропатвами було чотири, котрі все неслись і молоді висижовали, так що ми в час нашої дороги все мали сьвіжу дичину. Таким способом отже я не ошиб ся на моїй собаці, котра звітрила дичину хоть і далеко від суші, та дістав з того закладу хороші гроші. Та і моя собака все облизала кісточку з куропатви.

7. Єще один побут на місяци.

Я вже оповідав иншим разом о моїй маленькій подорожи на місяць, куди я ходив по мою серебряну сокирку. Другого разу я дістав ся туди єще приятнїйше і забавив там довше, та о скілько я собі то затямив, хотїв би про все оповісти.

Один з моїх свояків уроїв собі, що де то на сьвітї мусять бути і такі люди, що дванайцять хлопів в печи молотить, і такі, що один хлоп робить крок на сто миль. Щоби же винайти таких людий, пустив ся він в далекий сьвіт тай взяв мене з собою.

Дорога з богатим свояком для мене, котрий і сам немало сьвіта видів, була дуже приятна. Ми переплили не одно море та виділи риби, що як птахи в воздусї літали і над нашими чолами розличні штуки показовали.

Коли же так двайцятого дня ми заплили в Чорне море, зірвав ся такий страшний оркан, що пірвав як перце наш корабель і уніс єго високо-високо, може яких тисяч миль по-над воду, де ми яких шість неділь перебували.

Там найшли ми край, мов-би який остров в широких воздушних просторах. Край був заселений, а відси бачили ми далеко-далеко якийсь другий край, на котрім виднїлись міста, дерева, ліси, ріки і пр. Була то без сумнїву земля, котру ми оставими, і ми упинились як раз на місяци.

Страх, що тут всякого дива!... Люди їздили на триголових яструбах, так як ми на конях.

Король місяця провадив тогди війну з королем сонця і хотїв вибрати мене своїм командантом, від котрої то чести я ледви з тяжкою бідою випросив ся. Улюбленим оружієм тих людий єсть редьков, котрою так удало кидають, як-би козаки лянцами. Удар редькви єсть смертоносний. За щит служать їм всякого рода губи (гриби). Все там дуже велике. Мухи то не приміряючи як наші вівцї!

Видїв я тут також люд, так званий песи-голови; не знати, яка їх мара тут занесла. Очи у них при кінци носа, повік дасть їм Бог, а коли в снї хотять очи замкнути, закривають їх язиком. Високі они по двайцять стіп. Самі же жителї місяця високі ростом на шість сяжнїв. Страви они варять так, як ми, при огни, але инакше споживають. І нема там такого заходу при їдї. Потреба лиш отворити бік, страву напхати і заперти, а вистарчить їди на цїлий місяць. Таким способом, як бачите, їдять там лиш дванайцять разів до року.

Люди, що постарілись, не умирають, лиш розпускають ся в воздусї і улїтають як дим. На руках у них лиш по одному пальцю, а робять ним лучше, чим ми нашими пятьма пальцями.

Голову мають під правим раменем і вибираючись в дорогу або до якої роботи, де би їм голова заваджала, могуть єї лишити дома. А великі пани, коли не хотять десь разом бути з мужиками, могуть сидїти самі дома, а післати там лиш свої голови, і они вернувшись про все їх повідомляють.

Кістки з винограду на місяци суть цїлком до граду подібні і я переконаний, що коли на місяци буря богато винограду натовче, то тії кістки спадають до нас яко град. Я навіть пив на земли нераз вино, що так смаковало, не мов-би в ним богато розпущеного граду було.

Правда, був би я позабув... Живіт служить тим людям за наш тлумок. Там они могуть все паковати, бож кишок, утроби, серця і т. и. там нема.

Очи могуть винимати і вкладати і однаково ними видїти, чи они в голові чи в руках. Стратить ся або попсує ся око, то можна друге докупити і допасувати. Тому єсть там всюди богато людий, що очима купчать. Тії купцї робять добрі интереса, бо мода там дуже зміняє ся... Раз єсть великий попит за голубими, другий раз за чорними, то знов за зеленими і червоними очима.

Вправдї тії всї річи видають ся дивними, але я лишаю кождому свободу, хто сумнївав би ся о правдивости того, удатись самому лично на місяць і переконати ся, що я так само вірно правду оповів, як хто другий з сьвітових бувальців.

ЗАМІТКА. Повість Пройдисьвіта Хвальницкого, первістно під іменем Минхгаузена в анґлійскім язицї написана, так подобалась всюди, що переведено єї майже на всї образовані язики сьвіта. Она то дотепно і остроумно осьміває тих самохвальців, що то в своїх оповіданях любять всяке преувеличати, просто „побреховати". Чей єї зміст поправить де-якого Хвальницкого, який і у нас дуже часто лучає ся.

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П-н.

(Дальше).

Тепер приходжу до цареславних. — Яка-ж е — питаюсь знова — Христова церков на земли після вас, панове царославні — видима чи невидима? Коли-б ви говорили, що церков на земли е невидима, так мусіло-б тоді вийти лише таке заключене, що церков Христа на земли не мае нічо до діла з видимими людьми, лише з якимись невидимими духами, хиба б з ангелами, тай що в церкві нема видимих средств спасеня, нема видимих сьв. Тайн, нема видимої безкровної жертви Тїла і Крови Христа - Спасителя, нема видимих релїгійних практик, аві, розумієть ся, нема видимого потрійного апостольского уряду, себ то учительского, сьвященничого і пастирского — словом, тоді всьо невидиме і церкви Христової на земли не можна-б дефініювати (означати), що се збір людий, чествуючих Бога релїгією Христом установленою (дефініцію беру в ширшім значіню!) лише, що се товариство, зложене з духів... Ну, тай цїлий Христовий плян відкуплення людского роду пійшов тоді зовсім на нівець. Говорити, що Христова церков на земли е невидима, значить тільки, що стояти на становищи скрайнього протестантизма, [1]) котрий, признаючи церкві Христовій иньші прикмети, як сьвятість і т. д., відмовляе їй видимість, щоб між иньшим підтяти тим способом в самім корени всяку домогу якогобудь видимого в ній верховництва, а котрий, природно, попадае в сю немилу колізію, бо, як дуже влучно замічае один протестантский богослов, [2]) коли невидима церков, так за невидимостію церкви мусить йти конечно і невидимість релїгії, а за невидимою релїгією йде консеквентно й щезнене самої релїгії... Так, невидима церков значить тільки що віяка церков. Невидиму церков на земли готовий був признати навіть такий Ренан, що то хотів обрабувати Христа з божества, а учинити його лише великим, ґеніяльним чоловіком; сей апостат говорить, що під „царством божим" на земли треба розуміти лише „релїгію чисту, без форми, без сьвятині, без сьвященика," [3]) зн. під царством божим на земли розуміє він церков невидиму. І коли-б ви, цареславні панове, учили, що Христос основав на земли лише церков невидиму, тоді треба-б мало що більше говорити про вас над те, що я сказав.

Но ви так не говорите, лиш учите, що Христова церков на земли е збором людий, які мають правильне сьвященьство, ті самі тайни, ту саму науку і т. д., значить, щой після вашої науки церков на земли е видима, так, як е в ній люди, ества преціньвидимі тай видимі е сьв. Тайни, видиме сьвященьство, видиме богослужене. І супроти сего, щой ваша церков на земли е видима, таке говорене, що лише Христос Спаситель е головою вашої церкви, е неясне, недокладне, бо мусите конечно до сего слова „головою" додати один із двох прикметів, себ-то головою „видимою" або „невидимою". Говорити, що Христос е видимою головою вашої церкви, ніяк преціньне можна, так, як Христос е чистим духом тай вікто його тепер не видить; видимий був 19 сот літ тому назад і видимий буде знова при кінци сьвіта, коли прійде „со славою судити живих і мертвих", а тепер сидить Христос „одесною Отца" в небі. Коли говорить ся про главеньство Христа в Церкві, то не можна сего розуміти інакше, лиш так, як се учить католицка церков, именно, що Христос е головою невидимою. Ну, але ваша церков на земли, повтаряю ще раз, е видима. І коли ви, цареславні панове, стоїте разом з нами на тїй самій почві именно, що Христова церков на земли е видима, тоді мусите по правилам здорового розуму признати і се, що й ми признаемо, себ-то, що видима на земли церков мусить мати також якесь видиме на земли начальство, якусь видиму голову, яка булаб сим посередником, щоб через него невидима тепер голова, Христос, „пас, рядив і управляв" своею церквою на земли і котра становила-б заразом центр (осередок) едности у вірі, морали і т. д. Як же ви скажете за нами „А" себ то, що Христова на земли церков е видима, а не скажете „Б", значить, що сїй видимій церкві не треба також і видимої голови, в такім разі, зовсім природно, ваша церков, цареславні панове, е без голови тай не маете найменшої рациї обурюватись на се, як хто назве вашу церков „кадовбом", туловищем, так, як тїло без голови е лише кадовбом, а вічим иньшим. І як раз щоб не бути таким кадовбом без голови, ми і взагалї видима католицка церков признае своєю видимою головою законного наслїдника сьв. Петра в уряді видимого главеньства в Христовій церкві на земли, значить, римского Папу видимою головою католицкої церкви, ми не уймаемо через те Христови вічогісенько із його божеского достоїнства, так, як сам Христос е „угольним каменем, на котрім вся будівля (церкви) до купи споена" (Ефес. II, 21); він е божеским Будівничим церкви: він сам е немов Президентом церковної, так сказати б, республики, а римский Папа е першим на земли його урядником, котрому Христос Президент дав через сьв. Петра поручене (commission) церквою на земли управляти.. Але на що менї впускатись тут в розумові чи які там висновки. Хоч і як умієте ви, цареславні панове, блахманити очи нашому темному братови в Анериці, що мовляв, „единственною главою" вашої церкви е сам лише Христос Спаситель, та проте е і у вашій церкві видиме начальство, що церквою управлае, е видима голова, коло якої крутить ся все жите вашої церкви. А сим видимым зверхництвом у вашій церкві е ніхто иньший, лише „святїйший Правительствующий Всеросійский Синод", а de facto (в дїйсности) кождий правительствующий всеросійский батюшка цар. І щоб шановний читатель не мислив, що я, ставляючи самого царя у видиме главенство в російскій церкві, переборщую або розминаюсь з правдою, уважаю одвітним дати коротенький бодай начерк, як управляєть ся церков в Росії і мислю, що заключене вийде ясне само собою. Зачну з історії. Грецка схизма *, розпочата вже на добре (із політичних радше, а не релїгійних причин) самозванним патріархом царгородским, Фотїем, в другій поливині 9-го столїтя, а довершена відтак і остаточно запечатана також царгородским патріархом Михайлом Керуларіем в половині 11-го столїтя пірвала за собою і східну Европу, значить, Русь, так, як східна Европа стояла тоді в близьких зносинах з Царгородом, столицею грецкої держави тай руска церков (Росії тоді ще не було!) була в зависимости від царгородских патріархів. По сїм розводі грецкої церкви із западньою оставала руска церков в залежности від царгородского патріярхату через кілька столїть. З часом, коли Турки підсували щораз близше під Царгород, змагались московскі царі освободити

[1]) У протестантів зовнішним знаком едности е Біблія, яку одначе кождий чоловік може розуміти і поясняти так, як хоче; через те може в них бути тільки думок на найосновнїйші навіть правди християньства, скільки людских голов; кождий чоловік собі Біблія. Прим. авт.

[2]) Lagarde. Deutshe Schriften, Goettingen 1878, стор. 118.

[3]) Ernest Renan, Life of Jezus, translated by Joseph H. Allen D. D. стор 290 і на иньших місцях.

* Дасть Бог, колись про грецку схизму поговорю зовсім докладно. Прим. автор.

церков у своїй державі від підвласности царгородскому патріярхатови. І так вже в 1448 ім році (5 літ ще перед занятєм Царгорода Турками!) російскі епископи узнавали митрополита московского – митрополита всеї Росії, а в 1588-ім році царгородский патріярх, Єремія, підніс в кінци московску митрополичу столицю до гідности патріярхату Росії, ставляючи його на ровени з иньшими патріярхами сходу. Царгородскі-же патріярхи задержали собі лише номінальне право - потверджати московских патріярхів, но по 1660 ім році зреклись вони і сего права. Тому, головно, що московский патріярхат мав великий вплив і силу в державі, цар Петро I ий (Великий) зніс його, скасував і в 1721-ім році основав на його місце окрему комісію, так названий правительствующий „сьвятійший Синод“ в Петербурзї, котрий правительствує і до днесь. Сему Синодови передав ніби цар управу російскою церквою, но учинив його цілковито зависимим від своеї волі, своїх приказів. Коли невдоволене таким оборотом річи російске сьвященьство домагалось у Петра Великого привернення назад патріяршої столиці, цар, вказуючи рукою на себе, сказав в гніві: „Се ваш патріярх!“ *)

* Гл. Анатолій Долиньскій, Наука вѣры и обычаѣвъ; стор. 654.

(Дальше буде).

Справоздане

з Загальних Зборів читальні при церкві сьв. Юрия в Ню Йорку з дня 22 марця 1908 р.

Збори відкрив о. Підгорецкий. По перечитаню попередних протоколів вибрано новий виділ, котрий складае ся із слідуючих осіб:

Голова: А. Петрів.

Заст. голови: п-на Евг. Ошитко.

Справник: Яр. Гундич.

Заст. спр.: п-на Анна Станько.

Касіер: Мих. Нижникевич.

Заст. кас.: Теоф. Гнат.

Бібліотекар: Ст. Шевців.

Заст. бібл.: Ів. Мельник.

Контрольор I.: Мих. Заньчук.

Контр. II.: Дм. Стефаник.

Контр. III.: п-на Мария Демчишин.

Контр. IV.: п-на Кс. Новак.

Дальше ухвалено:

1. Назвати читальню ім. Т. Шевченка; 2. членьска вкладка мае складати ся що три місяці в сумі 25 ц, і 3. устроїти в короткім часі вечерниці в честь Т. Шевченка.

Руска молодежи!

Гуртуйте ся до нашої читальні, бо лише через просьвіту пізнамо самі себе, пізнамо сьвітло правди, як також пізнамо ворогів нашого народу. Учім ся за молоду любити нашу рідну мову, наш нарід і все, що нове і красне! Знаймо, що просьвіта е одиноким оружієм до визволеня нас з ярма темних і ворожих нам духів, котрі наче черви точать молоді коріньці нашого народу.

Ідім за покликом нашого безсмертного ґенія Тараса, котрий з за могили кличе до нас:

Учіте ся брати мої
Думайте, читайте,
І чужого научайтесь
Й свого не цурайтесь!

Сходини відбувають ся поки що, в гали церковній при 20 тій улици в Ню Йорку, кождої неділї по вечірни.

За виділ:
А. Петрів, гол.
Яр. Гундич, справн.

Безголовлє в москвофільскім таборі.

В своїм часї, коли я подав свою заяву в „Свободі“, що виступаю з „Общества“, тогди тая бранжа на чолї з „ґаспадіном“ Жинчаком Смитом предсїдателем і був шим тогди ніби отвітительним редактором „Правди“, по повелїнію хулїґаньскім напали на мою особу і очернили мене по своему закону. За що? За тое, що я їм сипнув правду в очи; а правда в очи коле. Так само виперлись они тогди, що они, Боже хорони, аби проти Владики виступали, або аби ему не повинувались. Татунцьо, не зважаючи на свої немічні сили, якось підняли ся та взяли в свої немічні руки перо — та написали статю, що ще Бабій не доріс, аби давав другим наставленія а тим паче для старенького миротворця, який все лишень бажае згоди і добра для абщерусcского народа. Я, — пишуть татунцьо Обушкевич — есьм духовним управительом лишень для гр. кат., а не для православних. Не знаю, бо виразно не написали, для яких гр. кат., чи Русинів, чи може яких Греків, они суть тим защитником і страдальцем? Тим гадав о. Обушкевич очиститись перед Владикою.

В ч. 10 Джерзисітского „посувача“ появилась цікава заява вихованків о. Обушкевича з околиці Ню Йорку, що они собі ізбрали також духовного управителя о. Прот. Хотовіцкого. Тут показуєсь, що настоящі самі себе не познаша, і самі себе зрадниками і ренеґатами представили перед цілим сьвітом. До того часу крутили — як могли — бідному рускому галицкому і угорскому хлопови морочили голову задля своїх інтересів.

А коли побачили, що ніяк їм нарід не повірить, та що їх підла, безхарактерна робота упаде туй туй і вийде на посрамленіе, они мов льви рикающі затрубіли. От най знае сьвіт о нас хто ми, і чиї ми вихованки!

Тепер вилізло шило з мішка. Тут показалось, по чиїй стороні правда. Ґаспадіна Жинчака Смита, котрий так мене страшив судами, що будьто я так образив ето Гобчество і о. Обушкевича, котрий випер ся і по лицемірски де що обрав в „Правді“. Чи такого Бабія, котрий ще не доріс, аби другам наставленія давав?

Ви Юди іскаріотскі, чому то Ви скорше не признались, що Ви за одні і до якої цїли Ви тягнете того руского хлопа? Видите, як крутилисьте, однак штука не удалась Вам, бо самі себе виказалисьте, що Ви за чесні людкове.

Сему не конче дивуватись. Прецінь о тих істенно русскіх крестянах знаесь, що они роблять в Галичині, там они своїм мороченем туманять бідного хлопа, що ніби то они суть єго найблизшим другом.

Так і тут тії киринники зачали свою підлу роботу, бракуе ще межи ними тут депутата Маркова, Ґлебовіцкого та проф. Ґецева, за котрим так ґаспадін Борух розпинаесь в „Правді“. Та аж тогди моглиб заложити російско-московске царство бо інакше. приходить їм капут. Які Ви справедливі і чесні людкове. на се най послужать хоть би отсї два факта:

Гладик, коли ще був редактором „Правди“, як писав та нападав на віру православних чи там схизматиків? Нині той самий Гладик за шизматицкою вірою аґітуе. Тай за російскі рублї редаґуе якогось посувача, найпідлійшу і батярску шмату. Я чудуюсь, яким чудом его приймили „батюшки“ назад до своеї кошари, чоловіка, котрий есть без жадної віри, чистого атеїста.

Другий, т. е. Іван Гр. Борух, перед роком як файтував ся з о. прот. Товтом о доґматі проісхожденія сьв. Духа, як завзято боронив гр. кат. віру і унію. Нині що? Чую з достовірного жерела, що той самий Борух підготовляесь в Пасайку на царославного батюшку. От Ваші наслідки отче Обушкевич, котрі виховались під Вашим омофором. А не мало їх таких тут есть.

Ог і тут показуесь, куди Ви той русскій нарід тягнеге. Шкода Вам писати і боронитись та називати других чесних людей недоуками або недорослими, котрі Вам правду все в очи сказали і все скажуть. Бо тепер все показалось, хто і що Ви разом з Вашою чесною ко.

Михайло Бабій.

ДОПИСИ.

Олифант, Па.

В ч. 13 „Свободи“ з дня 27 марця 1908 поміщена була рецензия представлення „Арендар в клопоті“, котре відбуло ся дня 1 і 8 марця 1908 в Олифант, Па. При кінци сеї рецензиї пише чес. доп. ось так: „Що до публики, то наші люди еще не доросли, щ би належито заховати ся під час представленя. Шум. гук і галас зі свистами дуже перешкаджав, та годї було виразно почути слова на сцені заднім рядам“ і т. и.

Тут мушу подати, що публика заховала ся підчас представленя дуже спокійно, тож по моїй гадці не заслужила собі на се, щоби чес. доп. робив еї які-такі закиди. Правда, що на ґалерії було кілька „американьских бойсаків“, котрі від часу до часу штуркали ся між собою, як також, що матери прийшли були з малими дітьми, котрі своїм плачем колотили спокій. Тож по моїй думцї діти не треба зачисляти до публики, як се зробив чес. дописуватель. Прецінь кождий се добре знае, що дитина і в церкві заховуе ся неспокійно, а не то на представленю. Тож здае ся менї, що за се не треба винувати публику, а лиш можна перестеречи родичів, щоби на будуче не брали з собою малих дітий на представлене, а то з двох причин: Перше, що самі родичі не мають від них спокою, а також і другим гостям перешкаджають.

Дальше мушу додати, що між декляматорками пропущено імя одної дівчинки, а іменнс: Евгенії Свала, котра віддала свою декламацию досить добре.

Мушу також піднести і се, що до звеличаня нашого представленя причинила ся немало також наша „Руска банда“, котра прийшла на представлене в „комплеті“ (зі своїм учителем Англиком) цілком безінтересовно і сповнила свою задачу дуже знаменито, за що належить ся їй честь, еще раз честь.

Михайло Біляньский.

St. Louis.

Читаючи 10 ч. „Правди“ надибав я так много гавканини та напастий, що мимо волї я мушу знов дещо написати. Та плюгава погань запроданців так вже зледачіла, що все нині, що руске, хотяй би оно було найлутше, їм неподсбаесь. Нападае на всїх, хто стае в обороні правди. Епископ поляк, Петрицкий, Будзиновский, Колеса, Трильовский, Войнаровский, др. Кость Левицкий, Фолись і др. се злодії і батяри. Але Дудикевичі та Заяці се щиро русскіе добродії. Сторожи огневі, „Січи“ або „Соколи“ се опришки, розбійники. Церкви та народ се у них все на думцї. Сіяти роздор між народ се „Правди“ та „Поступа“ діло. Видко, добре цар платить за таку роботу.

Редактори! чи ви думаете що сим ви зробите імя? А дивіть, що вам сказав Степан Банука? Таж се чоловік з Россиі. Чи віра у вас то полова, котру можна мітати як вам подобаесь? Єсли ви запродали свою, чому наганяете других? Вам встидно, як бачу, ваших діл і тому где можеге, то риете. Навіть аж тут в Ст. Луіс знайшовсь один, але здаесь, то всьо. Був один перше, та сей тепер вашим попом, а тепер кандидуе другий. Видко з яких людей ви рекрутуетесь. Чи ви думаете, що Ст. Люіскі Русини такі як ви? Хотяй між вими е партії, але у них одна віра. В Ст. Люіс чи то руский чи українець кождий радо спішить до церкви і за жадні ваші обіцянки незапродасть своеї віри.

Між Ст. Люіскими Русинами кацапских запроданців певно не найдете і за се „честь їм“.

Йосиф Аерс.

Northampton, Pa.

На руский народний фонд зібрав Іван Кухар на хрестинах в Максима Лубянецкого з Коршилівки пов. Скалат суму 7 дол. і 25 ц. Зложили: по 1 дол.: Павло Ярonь; по 50 цнт.: Іван Кухар, Ясько Радковский, Петро Щерба, Іван Ярон, Андрух Полетюк; по 25 ц.: Тарас Кокоцкий, П. Лозиньский, Михаїл Бураковский, Іван Лубянецкий, Бартко Павлюк, Теодор Кокоцкий, Максим Лубянецкий отець, Гриць Слободзян, Сидор Пюрко, Олекса Лубянецкий, Михайлина Сирота, Євдоха Радковска, Антошко Вавриків, Петро Білобран, Томко Кравчук.

Гроші зістали відіслані почтою до Львова.

Іван Кухар.

Вонсокет, Р. Ай.

Минуло тому три роки, як гр. кат. Русини в Менвіль і Вонсокет Р. Ай. получились разом і заснували одну гр. кат. парохію. Та парохія розвивала ся досить красно, так, що за пару неділь винаймили протестантский костел і що пару неділь запрошували гр. кат. сьвященика на богослужене.

Так діялось через два роки. За той час та парохія розбогатілась і думала о власнім домі Божім, і певно до нині булаб мала свою власну Церков та й сьвященика, еслиб не кириня Товстяньских пачкарів.

Коли згадана громада мала уже до 1000 долярів маетку, они заострили на них зуби і почали на парохіяльних мітинґах вибиратись вспільно урядниками, а тутешні парохіяни не предвиджуючи на себе наставленої лапки, потакували. З часом прийшло до того, що всі урядники, крім секретаря, були з Товстяньского насіня. Наколи они побачили і ключ і касу в своїх руках, показали тоді парохії свою штуку. Спровадили собі московского батюшку з бородою і хотіли, щоби той позіставав тут на стало. Але їм не удала ся та штука, бо лише один раз був сей батюшка з Саілем, Масс., щось там гаркотів до них, бо решта вірних гр. кат. христіян повиходила із Церкви зі словами: у нас такий самий купував кіоче тай кричав міняй, міняй!

Прийшла друга неділя. Від шестої години рано посходили ся парохіяни під церкву і пильнували, щоб не пустити батюшку. Аж тут около 9 ої години іде парнята з долини на чолї Мацькового поколіня, і мае ся розуміти, всі урядники з Товстого. Але чесні гр. кат. парохіяни не пустили, хоть они дуже просили а потому грозили і так їм нічого не помогло і відобрали ключ церковний від предсїдателя. Ключ забрано на поліцию. Коли Товстяни побачили, що їм ся та штука не удасть, більша половина почала кричати, що будім то они не хотїли батюшки. Однак половина остала при своїм і зажадали поділу парохії. Так по великих трудах поділились маетком парохіяльним. А Товстяньскі мацьки, котрі були урядниками, лишили ся при гр. кат. церкві.

Що далї діе ся? Оголосили річний мітинґ парохіяльний і на той мітинґ явило ся досить людий. А урядники Товстяньскі указують таке велике привязане до гр. кат. Церкви, як тілько можливо.

Так на тім мітинґу полагодили справи церковні по своему і приступили до вибору нового уряду. Так встав висїдатель і дае голос на предсїдателя, і в сей спосіб знов зачинають ся самі себе вибирати урядниками. Парохіян начеб огнем посипав. Майже всі встають і кричать, що неможливо, щоби всі урядники були з Товстого. Касіер Товстяньский встае, тай каже, що він дальше може бути касіером, але еслиб, на випадок, гроші згоріли, то він не відповідае. Висїдатель цілком не зважаючи, що всі парохіяни не годять ся на того рафінованого лиса, встав, тай каже: та правда, як би гроші згоріли, то ви не відповідаете. Але парохіяне не зважаючи на висїдателя, почали вибирати касіера поміж собою, та що поставлять кандидата, так зараз Мацьки обсиплять своїми безпідставними закидами: тому не пасуе, другий за молодий, инший самотний і т. п.

А та нікчемна падлюка вічно повтаряе: „Я можу бути дальше касіером“. І так ті переговори булиб тревали Бог зна доки, аж надоїло се чесним парохіянам і они опустили галю.

А мацьки зраділи з того, що далї будуть урядниками, почали кричати: Україньці, Україньці, гадаючи, що тим парохіян понижуть, але кождий їм відказав, що коли скажеш менї Українець, менїсь здае, що я на пару стіп підріс до гори.

От бачте які в тих Мацьків побілені гроби фарисеї. Тепер они гадають получитись знов з відірваною московскою парохією і отворити одну нераздельну Рассею. Однак се, що наше, ми не подаруемо.

Петер Сусла.

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода“
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку ,котру дістанете від почтаря або аґента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес

Шевченкові дні.

І отсе опять дня 9-го і 10-го марта (старого стилю 25-го і 26-го лютого) минули сї памятні і дорогі серцю кождого Русина-Українця дні, дні народженя і дні смерти того, хто своїм самим іменем ворушить патріотичне чуття наше — дні Тараса Шевченка. І годі тут говорити про значінє Шевченка — бо про него кожда дитина розкаже — ми будем тут говорити про його імя.

В сьому имени є щось могуче, таке, що має силу єднати ріжних людий, се імя будить до житя навіть людий збайдужнілих, холодних...

І кождий, хотяйби і ворог, схиляє чоло перед сим, що був неустрашимим борцем за національне визволене українського народу, а ще більше, що він був співцем боротьби о визволене всіх трудящих - покривджених з кайданів неволі і кріпацтва.

Він се був, що кликав братати ся „пана і хлопа“, синів одної „неньки - України“, бо хотів, щоб визволили ся „роботящі руки“ і „роботящі уми“.

Бо він сам, мужик і кріпак, він знав що се значить неволя.

Співець національного і соціяльного горя і страждання усіх поневолених, усіх робучих людий весь час він невпинно закликав їх до сьмілої оборони своїх людских прав.

І в сїй боротьбі він положив жите.

Паньский російський уряд його замучив.

Ось через що увесь убогий, фабричний люд з повним правом може назвати сего найбільшого на сьвіті хлопського поета тільки своїм рідним поетом.

І нехай же в память сих днів велика родина України збирає ся близше, тільнійше. Днесь, більш як коли потрібна є сильна злука усіх наших сил. Тепер, коли зі всїх сторін сьвіта сунуть чорні хмари на нашу землю, треба як змога піддержувати „огню іскру великого“, тую думку про відродженє нашого народу і нашої вітчини. Піддержати ж треба не лиш „теплим щирим словом“, але ділом і ще раз ділом!..

У нас патріотів до кричання „Гурра!“ є сотки — коли ж прийде до діла, всї вони по запічках. Слово — пісок, діло — се цегла, якою будують ся доля народів.

І також: — „не словами, а ділами встане Україна!“

І тепер, коли по усїй, рідній, — ненашій землї, збирають ся люди, щоб пошанувати память сего найбільшого поета рабів, і ми на землї американьській повинні внести і свою лепту.

В 1911 році має стати у Києві, матери городів руських памятник для нашого найбільшого поета.

Комітет, у Полтаві (Росся) призбирав на сю цїль вже около 10 000 рублів.

І ми не повинні відкинути ся від сеї справи.

Нехай справа збудованя памятника Шевченкови звяже увесь наш люд з піснями нашого великого поета-борця.

Кличмо усюди „живих і мертвих“ складати свої жертви на памятник Тарасови.

„Всякое даяніе благо!“ Бо не в грошах тут діло, не в тім, кілько хто дасть. Діло тут в тім, кілько людий дасть, бо се буде ознакою, що таке є число збудженних національно і соціяльно робучих людий нашого народу.

Тільки таким робом ми гідно вшануємо память нашого найбільшого поета.

Тільки в сей спосіб, се є з дрібних лепт цїлого народу, чи він в Астрійській, чи в Московській Україні, чи на землі американській, збудований памятник стане справжнїм, невмиручим памятником — бо памятником в серцях і душах сьвідомих мілонів робучого народу України....

В справі збудованя памятника Шевченкови в Кієві.

За три роки (1911) мине 50 літ від смерти, а за 6 літ (1914) мине 100 літ як народив ся Тарас Шевченко. Перед нашим народом стоїть важна справа збудовання в Києві, у сїм серци України памятника великому поетови, на який він собі заслужив своїм натхненним і огненним словом, який відповідав би його величним постати, його величним заслугам, його величезному значіню в історії нашого народа. В сїй справі дістало Земство Полтавскої ґубернії від уряду російського дозвіл на збиране складок по всїй Росії і звернуло ся також і до Русинів американських з зазвом в осібнім листї, який подаємо в цїлости як слїдує:

„Губернская Земская Управа. Полтава 26 Февраля 1908, Nr. 7885. До Редакції часописи „Свобода“. Засилаючи коротку звістку про заходи на Україні збудувати памятник невмерущому имени Тараса Григоровича Шевченка, Полтавська Губерська Земська Управа сподіває ся, що шановна Редакция не одмовить надрукувати на сторінках часописи сю звістку. Має замір Управа і надалі засилати до Редакції звістки про те, як складатиметь ся справа будування памятника і шанування найславнїйшого поета народу Українського.

Про збудування памятника Т. Г. Шевченкови в Кієві.

Приставши до справи збудування памятника вікопомному батькови Тарасови в славному місті Києві, Полтавська Губерська Земська Управа звертаєть ся й до їх, щоб і вони своїми жертвами взяли участь в збудуванні памятника найславнїйшому співцеви України.

В 1911 році сповнить ся півсотні роковини конечни великого поборника за долю Українського народу. Треба, щоб до того часу поставлений був йому памятник в осередкові Української землі.

Жертви приймає Губерньска Земська Управа в Полтаві.

З М. Голов. Полавської Губернської Земской Управи. (Підпис нечиткий).

Секретар. (Підпис нечиткий.)

Жертви на сю цїль просить ся слати на адресу Редакції „Свободи“ — яка буде поміщувати имена усїх Вп. жертводателів та відсилати-ме призбирані гроші на місце призначеня.

Чи хочете мати Руский Іміґрацийний Дім?

Після крику, який йде про сю справу по руских газетах, мітингах і т. п. вже близько 15 літ здавалось би, що так, але на ділї виходить інакше.

Крику богато, та діла мало, а властиво ніякого.

Чомуж се так?

Вже близько місяць як тимчасовий комітет видав відозву і сказав Вам, що приближені розходи будуть виносити около 8000 доларів на рік і що еслиб Ви хоч троха заінтересувались сею справою, то моглиб зібрати около 5000 більше як треба на удержанє Руского Іміґрацийного Дому.

А Ви що на се?

Нічого.

Відозвалось всего щось кілька сьвященників, брацтв, робітників і пообіцали жертвувати загалом навіть не цілих 400 долярів!

А решту де?

Чи вже нема більше Русинів в Америці?

Чи може ваші брацтва хочуть тільки тоді знати іміґранта, коли він вже має роботу і гроші та може заплатити до брацтва?

Чи може сьвященики хочуть знати тілько тоді іміґранта коли той принесе колекту, дасть на службу, або принесе до хресту дитину?

А бизнесмени, чи може тілько тоді хочуть знати іміґранта коли він положить вікла на їх бару, посилає через них гроші або купує ковбасу чи шафкарту?

Сподїємось що нї, а однак оно так виглядає.

Дехто скаже, що тепер тяжкі часи і оно справді так є. Але коля-ж іміґрант потребує як раз найбільше помочи як не в тяжкі часи?

Та хоч часи і як тяжкі, то і так нема такого брацтва, котре не моглоб пообіцяти бодай 25.00, ні сьвященика або бізнесмена котрий би не міг пообіцяти бодай кілька долярів, ні робітника який робить, котрий би не міг пообіцяти 1.00, тим більше що на заплату сеї суми маєте цілий оден рік!

Чогож мовчите?

Видно таки, що Руского Дому Іміґрацийного не хочете, а весь крик про Іміґрацийний Руский Дім є у многих з Вас лише пустим балаканем.

Єли так, то нехай бодай ті обізвуть ся, що про Руский Іміґрацийний Дім серіозно думають.

При сїй нагоді зазначу, що обава деяких, що я „замішав ся“ у сю справу, щоби собі „джаб“ вироботити зовсім безпідставна. На жаден джаб при Р. Іміґрацийним Домі не полакомлю і жадного не прийму та думаю, що на всякі уряди при Іміґрацийнім Домі найдесь досить спосібних людий між Русинами в Америці.

Уряд тимчасовий також не вічний. Уряд сталий тай як ви захочете, вибеpете собі самі, скоро приобіцете бодай 6000 доларів, бо без такої приобіцянки шкода робити кошта вибирати чартер і починати діло.

Заявіть же не криком а ділом, що хочете мати свій власний Руский Іміґрацийний Дім.

Суму гроший, яку обіцяєте на сю цїль і свою докладну адресу висилайте на адресу редактора „Свободи“:

Mr. A. Curkowskyj,
184 Hudson St.
New York.

І. Ардан.

Друге Віче в Брукліні, Н. Й.

Дня 28 марта б. р. зібралось множество народу з Брукліна, Ню Йорку і околиці в гали ч. 76 N. 6 Str. о год. 8-ій вечером. Віче отворив предсїдатель п. М. Заверуха короткою промовою, взиваючи всїх присутних до тактового поведеня зі взгляду на важність нарад, які виповне програма сего віча.

Опісля секретарі п. Павло Муж і Гр. Темчишин заняли свої місця, а п. Еманиїл Теодорович, академік з Ню Йорку, виголосив всесторонно оброблений ним відчит про „Теперішне безробіте, его причини і самооборона“. Присутні слухали з великим заінтересованем і з напруженою увагою про сю так важну квестію економічну, тим більше, що популярне представлене теперішного економічного положеня в Америці приступно і скоро розяснило деякі неясні поняти і сумніви що до теперішного безробітя і взагалі що до справи робітничої і економічного ладу в Сп. Держ. Північної Америки.

Ухвалено слідуючі резолюції:

1. В цїли самооборони повинні Русини ставати громадно ситизенами, щоб через се і руский нарід мав вплив на хід справ економічних і робітничих, і домагав ся рішучо реорганізації системи банкової і закону що до контролї над продукцією і збутом.

2. Щоб Русини брались до науки англійскої мови; знане сеї мови забезпечить певно загал робітничий перед ріжним визиском.

3. Щоб рускі робітники постарались як найскорше о свое робітниче бюро; щоб ґрупувались в клюби робітничі, котрі би мали загальний нагляд над справами робітничими.

Опісля п. М. Заверуха, дїяльний предсїдатель брацтва Пресв. Троици, на запитане о. Підгорецкого, заявив, що вже випухали в Брукліні льокаль на читальню, до котрої тимчасово будуть сходити ся що недїлї о год. 2-гій по полудни. П. Заверуха придбав вже до тепер до Руского Дому Еміґрацийного 12 членів з річною вкладкою 1 долара.

Потім обговорювано знов справу церковну і на запитане п. Петра Тува, що стане ся з 24 церквами, записаними на латиньских епископів, о. Підгорецкий вияснив річево се положене, тай ухвалено писане подану резолюцію:

„В виду того, що цареславні батюшки сами зі своїм наставником Платоном як також при помочи платних аґентів, шпіонів російских висмівають і безчестять наш нарід руский і его греко-католицку церков, то віче еще раз висказує свое обурене і ухвалює вислати вибрану депутацию до згаданих царских посіпаків на случай, если не затипать своєї діявольскої роботи з зазвленем, що кинену їм рукавицю підоймуть і на місце зажадають безпроволочної сатисфакції“.

Замітним було се, що многі явили ся на віче, і ставили ріжні запитаня відносячі ся до віри, з котрих може виносити, що они були побаламучені ріжними недоуками цареславними і їх брехнями. На всї ті запитаня дав їм річеві відповіди о. Підгорецкий, що вповні вдоволило інтересованих. Віче запротестувало против ділення народу на ріжні відламки, як Лемко, Бойко, Гуцул і т. д., нанечеби всї Лемки були склонні до поканеня своєї народности і віри, противно, узнано, що більша часть Лемків, не давша ся ніколи збаламутити таким фарисеям, дволичним провідникам як о. Теоф. Обушкевич, оплаченим царскими рублями, аґентам політичним в расї (батюшкам) і без расы (a la Гладик), все стоять твердо і непохитно при своїй рускій греко-кат. церкви і народности.

На внесене п. Мельника зложено добровільні датки в сумі 7 дол. 19 цнт. для вдова і сиріт по бл. п. Марку Каганци, мученикови за народну справу.

Належать ся повне узнане урядови брацтва Пресв. Троици, котрий доложив всїх старань, щоби оба віча випали як найвеличавійше. Русини бруклинські повинні громадно вписувати ся до одинокого щарорускoго сего брацтва, а заразом з вкладкою місячною 15 цнт. до читальні (мущини і женщини), і зголошувати ся в сїй справі до

Михайла Заверуха
78 North 7 Street
Brooklyn, N. Y.

Участник.

Справоздане касове
„Рус. Нар. Союза“ за місяць Лютий 1908 р.

Число Відділу	Назва Братств	Розмет	
1	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея	301	56
2	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Димитрія	56	39
3	Olyphant, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	242	97
4	Jersey City, N. J., Бр. сьв. о. Николая	102	44
5	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. П. і П.	75	25
6	Brownsville, Pa., Бр. сьв. П. і П.	110	25
7	McAdoo, Pa., Бр. Пр. Богородиці	155	28
8	Elmira, N. Y.,Вр. сьв. Михаїла	56	44
9	St. Clair, Pa., Бр. Пр. Богородиці	69	25
10	Ansonia, Conn., Бр. П. і П.	92	35
11	Waterbury, Conn., Бр. сьв. Ів. Хрест.	33	00
12	Yonkers, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хрест.	63	64
13	Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Николая	31	00
14	St. Louis, Mo., Бр. сьв. Ів. Михаїла	96	92
15	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хрест.	41	00
16	Lansford, Pa., Бр. Преч. Богородиці	208	39
17	West Pawlet, Vt., Бр. Преч. Богор.	18	00
18	Seymour, Conn., Бр. сьв. Ів. Хрест.	28	50
19	Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василія	83	26
20	Jessup, Pa., Бр. сьв. П. і П.	69	99
21	Mayfield, Pa., Бр. сьв. Кирила і Мет.	18	15
22	Manown, Pa., Бр. сьв. О. Николая	12	00
23	Homestead, Pa., Бр. сьв. Михаїла	45	00
24	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа	20	05
25	Trauger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	58	96
26	Belle Vernon, Pa., Бр. Преч. Богор.	47	60
27	Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. П. і П.	61	24
28	Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. Ілії	125	37
29	Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса	34	82
30	Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея	98	48
31	Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Михиїла	41	00
32	Trauger, Pa., Бр. сьв. П. і П.	63	25
33	Northampton, Pa., Бр. Преч. Богород.	—	—
34	Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.	15	00
35	Whitney, Pa., Бр. Трех Сьвятит.	42	25
36	Scottdale, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	49	10
37	Chisholm, Minn., Бр. сьв. О. Николая	62	86
38	Auburn, N. Y., Бр. сьв. О. Николая	80	71
39	Syracuse, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	63	88
40	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ілії	144	60
41	Manor, Pa., Бр. сьв. Михаїла	41	28
42	Passaic, N. J. Бр. сьв. О. Николая	82	98
43	Simpson, Pa., Бр. сьв. Василія	39	00
44	Mt. Carmel, Pa., Сестр. Пр. Богор.	8	57
45	Philadelphia, Pa., Тов. „Любов“	40	37
46	Plymouth, Pa., Бр сьв. П. і П.	177	12
47	Ambridge, Pa., Бр. сьв. П. і П.	58	75
48	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	—	-
49	Powhatan, W. Va., Бр. Пр. Богор.	14	00
50	Desloge, Mo., Бр. сьв. Ів. Ів. Хрест.	16	57
51	Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Михаїла	35	57
52	Holyoke, Mass., Бр. сьв. Ів. Хрест.	57	37
53	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Николая	259	31
54	Terryville, Conn., Бр. сьв. Михаїла	13	28
55	Carnegie, Pa., Бр. сьв. П. і П.	105	17
56	Allegheny, Pa., Бр. Пр. Богор.	53	32
57	Cohoes, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	20	00
58	Ramey, Pa., Бр. сьв. Володимира	129	34
59	Leinsering, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	33	10
60	Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни	8	20
61	Dunlo, Pa., Бр. сьв. П. і П.	76	60
62	Monessen, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	73	22
63	Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Николая	81	00
64	Gradatim, Pa., Бр. сьв. П. і П.	6	00
65	Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Волод.	56	51
66	New York, N. Y., Бр. сьв. Андрея	38	97
67	Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Михаїла	176	11
68	Ansonia, Conn., Бр. сьв. Григорія Бог.	18	57
69	New York, N. Y., Тов. „Зоря“	28	48
70	Jersey City, N. J., Клюб Поступовий	69	29
71	Franklin Furnace, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	24	14
72	Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Володим.	59	20
73	Providence, R. I., Бр. Князя Данила	9	64
74	Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія	20	00
75	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Володимира	30	00
76	Newark, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	26	80
77	Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана	25	57
78	Minersville, Pa., Бр. сьв. Николая	172	28
79	Meyersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія	24	57
80	Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Михаїла	72	00
81	Baltimore, Md., Бр. сьв. П. і П.	27	97
82	New Alexandria, Pa., Бр. сьв. П. і П.	131	25
83	Carnegie, Pa., Сестр. сьв. Любви	14	27
84	Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Михаїла	54	00
85	Hazleton, Pa., Бр. сьв. Михаїла	148	57
86	Olyphant, Pa., Бр. Пр. Богородиці	58	12
87	Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Василія	19	02
88	Cross Fork, Pa., Бр. Пр. Богор.	11	60
89	Simpson, Pa., Бр. сьв. арх. Мих.	22	00
90	Centralia, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	22	75
91	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. Димитрія	67	47
92	Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Николая	130	92
93	Newburgh, O., Бр. сьв. Йосифа	20	00
94	New Britain, Pa., Conn., Бр. сьв. Тройци	46	24
95	Beavers Meadows, Pa., Бр. сьв. Михаїла	50	14
96	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	85	28
97	Marion Heights, Pa., Бр. сьв. Николая	24	40
98	Shenandoah, Pa., Бр. сьв. Волод.	32	05
99	Wilkes Barre, Pa., Бр. сьв. О. Николая	73	96
100	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги	19	85
101	Canonsburg, Pa., Бр. Пр. Богор.	5	70
102	Cleveland, O., Бр. сьв. П. і П.	111	99
103	Export, Pa., Бр. сьв. О. Николая	24	71
104	Perth Amboy, N. J., Бр. сьв. О. Николая	136	88
105	Wilmington, Del., Бр. сьв. Михаїла	13	78
106	Chicago, Ill., Товар. Русинів	43	18
107	Sayre, Pa., Бр. Пр. Богородиці	45	64
108	New York, N. Y., Бр. сьв. Володим.	52	73
109	Ellsworth, Pa., Бр. сьв. Михаїла	25	00
110	Leetsdale, Pa., Бр. сьв. П. і П.	17	60
111	Allegheny, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	26	69
112	Newark, N. J., Тов. Любов	14	99
113	New Florence, Pa., Бр. сьв. Василія	32	56
114	Dunmore, Pa., Вр. сьв. П. і П.	62	00
115	New Philadelphia, Pa., Бр. сьв. Михаїла	32	00
116	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Михаїла	17	71
117	New York, N. Y., Тов. „Січ“	37	80
118	Pittsburg, Pa., Сестр. Пр. Богор.	8	85
119	Latrobe, Pa., Бр. сьв. Михаїла	31	00
120	Spangler, Pa., Бр. Преч. Богородиці	45	45
121	Trenton, N. J., Бр. сьв. Ів. Хрест.	183	90
122	Trenton, N. J., Бр. Пр. Богород.	37	36
123	Scranton, Pa., Бр. Пр. Богород.	134	54
124	Ormrod, Pa., Бр. сьв. О. Николая	25	55
125	Laquin, Pa., Бр. Арх. Михаїла	4	30
126	Beaver Dale, Pa., Бр. сьв. Михаїла	38	00
127	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. О. Николая	15	25
128	Lorain, O., Бр. сьв. Андрея	22	50
129	Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Николая	51	00
130	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Фльора і Лавр.	34	91
131	Buffalo, N. Y., Тов. „Заок. Україна“	13	25
132	McKeesport, Pa., Тов. „Зап. Січ“	35	32
133	Newark, N. J., Бр. сьв. О. Николая	13	10
134	Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Николая	41	00
135	Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія	67	50
136	Carnegie, Pa., Тов. „Січ“	42	09
137	West Seneca, N. Y., Бр. сьв. Георгія	8	00
138	Philadelphia, Pa., Тов. Ів. Наумовича	20	13
139	Oil City, Pa., Бр. Пр. Богород.	25	00
140	Youngstown, O., Бр. сьв. Михаїла	39	00
141	Little Falls, N. Y., Бр. сьв. Николая	19	14
142	Elisabethport, N. J., Бр. сьв. Мих.	13	50
143	Windber, Pa., Бр. сьв. Димитрія	46	30
144	New York, N. Y., Тов. Тисьмениця	31	65
145	Altoona, Pa., Бр. Пр. Богород.	33	00
146	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. П. і П.	33	00
147	Allentown, Pa., Бр. сьв. Михаїла	32	57
148	California, Pa., Бр. сьв. О. Николая	30	57
149	West Seneca, N. Y., Бр. Пр. Богород.	10	00
150	Irwona, Pa., Бр. сьв. О. Николая	14	00
151	Allentown, Pa., Бр. Пр. Діви	10	26
152	Homestead, Pa., Бр. Пр. Богор.	41	00
153	Berwick, Pa., Бр. сьв. О. Николая	31	99
155	Perth Amboy, N. J., Тов. „Січ“	26	32
156	Chattaroy, W. Va., Бр. сьв. П. і П.	7	50
157	Donora, Pa., Бр. сьв. Димитрія	25	32
158	New Kensington, Pa., Бр. сьв. Володим.	24	51
159	Herkimer, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	32	11
160	Jamaica, N. Y., Бр. сьв. Юрія	18	32
161	Tower City, Pa., Бр. сьв. П. і П.	25	25
162	Scranton, Pa., Бр. сьв. Волод.	33	24
163	Edmonton, Alta., Can., Тов. „Зоря“	19	00
164	North Hadley, Mass., Бр. сьв. Ів. Хрест.	13	99
166	Barnesboro, Pa., Бр. сьв. П. і П.	43	00
167	Cumbola, Pa., Бр. сьв. П. і П.	27	14
169	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	27	03
170	Chauncey, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрест.	20	98
171	Pittsburg, Pa., Тов. „Січ“	7	99
172	Saltsburg, Pa., Бр. П. і П.	26	65
173	Cleveland, O., Сестр. сьв. Ольги	19	20
174	Oxford Furnace, N. J., Бр. сьв. О. Николая	24	00
175	Detroit, Mich., Бр. сьв. О. Николая	45	70
176	New Burgh, N. Y., Бр. сьв. О. Николая	12	00
177	Vegreville, Alta., Can., Клюб Дра Ів. Франка	9	00
178	Manchester, N. H., Бр. Пр. Богор.	11	00

Прихід за Лютий б. р. є .... 8·846·50

З того розмет за Лютий:	8·361·23
За діти	183·20
За вступ. грам., відзн. і т. д.	49·45
До розмету за Січень	252·62
Разом	8·846·50

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.	Посм. по Анні Смоляк	від.	149	400 00
	„ „ Марії Бирош	„	46	400 00
	„ „ Марії Лесняк	„	48	400·00
	„ „ Парасці Парух	„	33	400·00
	„ „ Пелягії Тицкій	„	45	400·00
	„ „ Марії Мицьо	„	33	400·00
	„ „ Анні Дупняк	„	1	400·00
	„ „ Насті Смій	„	68	400·00
	„ „ Марії Мурянка	„	121	400·00
	„ „ Марії Кузмяк	„	21	400·00
	„ „ Йосифі Капцьо	„	104	18·00
	Зап. для Николи Карпіньского	„	174	200·00
	„ „ Антона Орловского	„	135	200·00
	„ „ Михайла Тотин	„	161	200·00
	„ „ Василя Рибей	„	16	100·00
	„ „ Андрея Струсь	„	15	100·00
	Сир. часть по Василю Шемела	„	78	250·00
	„ „ „ Анні Нестер	„	21	500·00
	„ „ „ Елисаветі Сидор	„	101	86·84
	„ „ „ Семані Лисканич	„	12	300·00
	„ „ „ Михайлі Лопух	„	90	244·75
За орґан Р. Н. Союза				893·30
Платня головн. Урядників				165·00
Адміністрація Р. Н. С.				101·52
Разом розхід за Февруар б. р. есть				7·359·41

Зіставлене:

Прихід за Февруар б. р. есть	8.846 50
Готівка в кінцем Січня б. р. була	43.149·33
Весь прихід есть	51.995·83
Розхід за Февруар есть	7.359 41
Готівка в кінцем Февруара есть	44.636·42
З того Сирітский Фонд виносить	21.846 92
Фонд резервовий	13.418·49
Фонд народний	1.520 94
Фонд бідних	1 520·94
Фонд розпорядимий	6 329 13
Разом	44.636·42

К. Кирчів, гол. предсід.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр.*

Відкрите читальні в Джерзи Сіті.

Дня 22 марця м. м. відбули ся збори заходом о. А. Улицкого, пароха в Джерзи Сити в ціли заснов'ня читальні. На клич пр. о. зібралось в гали церковній не мало народа як женщин так і мужчин та й не бракувало молодіжи. До зібраних промовив згаданий о. парох коротку але щиру бесіду, в котрій предскаєував всі добрі діла, які можуть виплинути з такого жерела як читальня. По скінченій бесіді хор Джерзиситский під проводом місцевого учителя д. Ґели, відсьпівав кілька патріотичних пісень. По зібраних бачити можна було, що кождий був тим дуже одушевлений. Назву читальні всі одноголосно приняли читальня „Просьвіти“, по тім наступив впис в члени.

Членів всіх вписалось 88, а грошей зібрано 14 дол. 85 цнт. Дальше вибрано уряд, До уряду ввійшли слідуючі:

д. М. Сидор предс.
Марія Бабяк заст. пр.
А. Ґела секр.
Анна Лабовска зст. секр.
А. Онисик касієр.
Анна Ксенич заст. кас.
Т. Яворский бібліотекар.
Настя Ющак заст. бібл.

По скінченю засьпівали всі зібрані пісню „Не пора і т. д.“ та на тім збори закінчились. На сім місци належить признати Джерзиситским парохіянам честь за поступ, який до тепер зробили, бо мимо прикрих хвиль які переживали, не дали зломити свого сильного духа, не дались запродати в неволю наших неситих ворогів, та не хотять бути ніколи їх наймитами та їх підніжками.

Тепер отже братя сьміло до діла! Лучім ся в одну непоборимy силу і нехай ціль наша буде та, до якої маємо змагати всіма силами нашої душі!

Нехай ні один сумнів що до успіху нашої праці не затемнить тої сьвітлої надії на будучність милої для нас неньки України, а таким робом ми збудимо тих, котрі зморені сном, — до житя, та закличем всіх блудних синів у свою рідну сімю!

Н 59 Т. Я.

— Для вдовиці і сиріт по с. п. М. Каганци зложили на хрестинах у Івана Страхоцкого в Монессен, Па.: по 1 дол.: Е. М. Фаль, М. І. Кунка, Ю. Цєплий і Дм. Паславский; 75 цнт.: І. Крупяник; по 50 цнт. Дм. Кунка і П. Їж; 30 цнт., Гр. Паславский; по 25 цнт.: І. Кудлик, К. Нагай, С. Барна, А. Михалько, А. Іж, Й. Страхоцкий, Й. Блажовский, Т. Пишко і Ф. Тайрлей; 20 цнт.: Д. Романько; 15 цнт.: Н. Далько; по 10 цнт.: І. Ситар, М. Крокінько і М. Страхоцкий. Разом 10 долярів. Складкою займали ся Е. М. Фаль і М. І. Кунка.

— На хрестинах у Андрея Жука в Джерзи Сиі дня 22-го марта жертвували: по 50 цнт.: А. Дишель, А. Жук, Д. Дишель. М. Кохман, М. Подимчак і Кат. Куціль; 40 цнт.: Анна Онпсик; 35 цнт.: Гр. Веньбір; 30 цнт.: Ф. Павліна; по 25 цнт.: П. Онисик, Ів. Гнат, О. Каранька, Ст. Трухан, А. Яцула, Ів. Табунька, Ст. Матейка, Анна Костевка, Марія Галік, Ф. Яцула і П. Яхимець; по 20 цнт.: Ст. Піх і А. Фідович; по 10 цнт.: Ст. Кіць, А. Федань і А. Дефір. Раозм 7.50 д.

— Сільский суд в Росії. „Уфімскій край“ описує таку подію з сільского житя в Росії. Діло ведеть ся в громадскім суді. На засіданє приходить замісць обжалованого адвокат.

— А ви тут пощо? — питають його судії.

— Заступаю селянина Василя Антонова.

— А так... — кажуть судії і зтертають ся до писаря:

— Іване Івановичу, таки слід би для приміру всипати Васьці різок за сваволю!

— Випарити слід би і буде е по справедливости — відповів писар, а тоді один судія звернув ся до другого:

— Так всипати? А кілько, думаєте, різок, так здесять?

— Е, мало, можна-б двайцять, а зрештою тут не Ваську битимуть.

—Нехай буде, отже пишуть: засуджено на 20 різок!

— Позвольте, панове — відозвав ся вже адвокат — таже я ще нічого не сказав. Тепер черга на мою бесіду.

Але судії не дали йому говорити.

— Яка там бесіда? Преці ви взяли гроші від Васьки?

— Взяв.

— І згодили ся заступити його в суді?

— Так.

— Ну, то нема чого тут балакати. Анисимич, давай різки!

Адвокат не вспів отямитись, коли розложили його на земли і виконали судовий вирок...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ „Р. Н. СОЮЗА“.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар, Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
Е. Л. Левицкий, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калактка,
91 S. Washington Ave. Scranton, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руска народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А“ (ціле посмертне) $1000.00.

В разі смерти члена кляси „Б“ половину посмертного $500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Єли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. П. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“

Посмертні вісти.

ДРАҐАН МАРІЯ, жена Іосифа, члена Р. Н. Союза, від. 56, Allegheny, Pa., померла 18. марця б. р.

ДУТКАНИЧ МИХАЇЛ, син Якова, член Р. Н. Союза від. 10, Ansonia, Conn., помер 9. марця б. р.

ВАСІВ МИХАЇЛ, член Р. Н. Союза від. 58, Ramey, Pa., помер 21. марця б. р. Небіщик походив з Галичини села Гульске пов. Ліско.

БУКОВИЧ ВАСИЛЬ ІВАНІВ, член Р. Н. Союза від 6. Brownsville, Pa. помер 3. марця б. р. Небіщик походив з Угорщини села Велятин стол. Мараморош.

КУДЛИК АНТІН, член Р. Н. Союза від. 39, Syracuse, N. Y., помер 12. марця б. р. Небіщик походив з Галичини села Чашин пов. Ліско.

Вічная память!

Ч. 431 КВІТ $830.00
на вісім сот трийцять долярів (4054 корон), котрі п. Анна Крифалуши Бенча отримала яко посмертну запомогу по своім сині Іоані з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
В Кричеві (Kriczfalva)
15. Марта 1908.
Крифалуши Анна
рожд. Бенча.
Свідки:
Іосиф Галушкай, духов.
Ол. Худан, пів.-уч.

Ч. 494 КВІТ $500.00
на пятьсот долярів, котрі п. Іван Гнатик, опікун, отримав яко сиротинську часть по Вікторі Гнатик з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Ансонія, Конн. 1908.
Іван Гнатик.
Свідки:
Григ. Журав,
Теод. Ціркот.
Від місц. Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 10.
Филип Бодонь, предс.,
Петро Ромцьо, екр.

Ч. 495 КВІТ $15.00
на пятнайцять долярів, котрі п. Михаїл Коваль отримав яко посмертну запомогу по доньці Анні з Гол. Каси Р. Нар. Союза в Америці.
Нортгемптон, Па. 1908.
Мих. Коваль.
Свідки:
Іос. Геренда,
Мих. Лукачовский.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 33.
Гавр. Онущак, предс.,
Тарас Кокоцкий, секр.

Рух відділах Р. Н. Союза.

JERSEY CITY, N. J. „Руский мол. Клюб пост. відд. 70. подає до відомости усім, що в місяцю цьвітни, і маю принимає нових членів без вступного. Голоситись до уряду або на бр. мітинґу (в пятницю по 10-ім кождого місяця).

Т. Лабовский, пр.
С. Ядловский кас.,
Т. Ґацала, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Бр. св. О. Николая, від. 104. подає до відомости, що відбуде ся мітинґ дня 12. Апріля 1908 р. в гали п. Ваверчака під ч. 112 Charles Str. в дуже важній справі, на котрий мусить кождий член явити ся під карою 25 цнт. а урядник 50 цнт. На тім мітинґу буде обрахунок і справоздане контрольної комісії.

С. Крицкий, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов. Зап. Січ, від. 155. подає до загальної відомости, що Кождий член має дня 11. цьвітня с. р. явитись на мітинґ і заплатити всі свої довги. Члени, котрі не являть ся, будуть виклю чені з Тов.

К. Пелешак, секр.

MONESSEN, PA. Бр. сьв. І. Хр. від. 62. повідомляє своїх членів, що квартальний мітинґ відбуде ся дня 12. апріля 1908 в церковній гали точно пів до 2-ої год. по пол. На той мітинґ має явити ся кождий член місцевий як і з плейсів, та має вирівнати свої довги, бо в противним разі буде вичеркнений. На тім мітинґу буде ся здавати справоздане касове. Кождий член має взяти шапку братскі. Кождий член має подати дочну свою адресу місцевому секретарови.

Василь Сивик, секр.

TRENTON, N. J., бр. сьв. Ів. Хрест. від. 121 подає до загальної відомости своїм членам, щоби на слідуючий мітинґ, котрий відбуде ся в Неділю, 19-го цьвітня 1908-го, кождий член явив ся і щоби кождий свій довг вниплатив. Хто не заплатить через два місяці, буде суспендований і в такім разі тратить право до запомоги; котрий член не явить ся на мітинґ без важної причини, заплатить 25 цнт., а урядник 50 цнт. кари; також відзиваюсь до вс. Русини, котрі не належать до жадної організації: Незабувайте, що Р. Н. Союз принимає членів в місяцю цьвітни і в маю від 16 до 35 літ без вступного, а від 35 до 40 літ за половину вступного. Тому, користайте з нагоди, приступайте до нашого Братства і до Р. Н. Союза. Мітинґи відбувають ся кожду третю неділю в місяци в Парафіяльній школі. Адреса: John Paslawski, 341 Second Str., Trenton, NJ.
Іван Паславский, секр.

ДЛЯ АНСОНІЇ, ДЕРБІ І ОКОЛИЦІ.

Отсим повідомляю людий, що належали до руской гр. кат. церкви сьв. А. А. Петра і Павла в Ansonia, Conn., що наша церков погоріла дня 16. марта і тому всї недільні Богослуженя будуть відбувати ся в City Hall на Main Str., а в будні дни буду споівдати на „плебанії“ (11 May Str.), де є простора саля а в ній олтарик. Крім того в котрись з днів в тиждни запрошу більше сьвящеників так що більша часть людий буде могла висповідати ся. о. Стефан Макар.

В місяцю Марцю 1908 р. пристунили слідуючі члени до Р. Н. Союза.

Братство сьв. Арх. Михаїла в Elizabethport, N. J. Відділ 142 Р. Н. Союза.

в. 142. Ковальчик Никола
Юриста Іван
Павук Михайло
Батор Антін
Ґбур Андрей
Мирков Кость
Андрейчук Іван
Голимар Титус
Мамчак Еміль
Жимка Теодор
Радзиняк Яков
Чурчак Василь
Барць Мартин
Радзиняк Юрій
„ Іван
Мамчак Павло
Ліскович Никола
Теличка Михайло
Наконечний Стефан
Байтала Семен
Семаницкий Матій
Ґеряк Теодор
Дзіньдзьо Василь
Чурчак Іван
Ґарбовский Михаїл

Братство сьв. Володимира в Scranton, Pa. Відділ 162 Р. Н. Союза.

в. 162. Ткач Іван
Ільчишин Федор
Лисик Олекса
Борсук Михайло
Федишин Ілько
Каміньский Михайло
Лакота Іван
Короташ Йосиф
Демкович Никола
Скула Іван
Сачик Михайло
Лотоцкий Андрей
Ковтунович Михайло
Прийма Григорій
Свачий Йосиф
Чорний Андрей

Братство Преч. Діви Марії в Manchester, N. Y. Відділ 178 Р. Н. Союза.

в. 178. Гуцуляк Йоанна,
Дубіш Анна
Пільх Марія
Смарж Марія
Хруняк Петро
Пішула Іван
Мотовиляк Захарій
Жиляк Теодор
Ваньо Николай
Гуцуляк Іван
Rew. Винярский Волод.
Марчак Йосиф
Король Матвій
Смарж Іван
Левчак Іван
Пільх Василь
Сидор Михайло
в. 1. Блащак Йосиф
в. 2 Травіньский Іван
в. 4. Лиґа Михайло
в. 7. Луцик Микита
Новий Петро
в. 8. Харчишин Теодор (дит.)
в. 9. Девіґілї Йосиф
в. 16. Басала Федор
Ґойдич Іван
в. 19. Миша Никола
в. 20. Нагірний Михайло (дит.)
в. 27. Фуджак Настя (дит.)
„ Пайза „
Пиш Михайло „
в. 28. Ясінь Федор
в. 33. Ґонтарик Василь
в. 42. Кобелька Василь
Опуда Марія
в. 43. Сопко Марія (дит.)
Петриляк Василь
Сурман Іван
в. 45. Гумен Франц
в. 46. Дзьопко Михайло
Корб Йосиф
в. 47. Середницкий Павло дит.
в. 52. Працонь Генрик
Смолень Войтіх
Похила Іван
Січиньский Антін
в. 53. Салий Іван
в. 61. Колчун Іван (мол.)
в. 63. Мясник Маґда
в. 69. Палеский Іван
Ватуляк Михаймо
в. 70. Потажний Семен
Хамуляк Яков
Сидор Михайло (мол.)
Фоца Андрей
Павлик Гаврило
Фанок Григорій
Букса Андрей
Петляк Михайло
в. 71. Шелестяк Едуш
в. 72. Гавриляк Андрей (дит.)
в. 94. Дучанич Василь
в. 76. Когут Стефан
в. 78. Цивіньский Віктор
Семанчик Федор
Макара Іван
Кшонщ Антін
в. 81. Бузагазий Андр. (дит.)
в. 82. Дзубан Йосиф
в. 85. Симута Семен
Гоцей Петро
в. 86. Кисільовский Никола
Сосницкий Петро
Яхвак Михайло
в. 90. Фатула Григорій,
в. 91. Балог Валентин
г. 92. Ґрех Андрей
Сенюк Олекса
Чудак Федор
Крайківский Еміль
в. 102. Стрельбіцкий Никола
в. 104. Антош Юрій
Чечіль Никола
в. 106. Ющак Максим
Ґриник Теодор
Укрицкий Михайло
Витрикус Юліян
Куриш Теодор
Пелех Теодор
Бабяк Іван
Оленец Яков
Тибский Стефан
Винярский Петро
Дмитрашко Василь
Зелінка Йосиф
Кущак Михайло
Пиш Семен
Грушецкий Василь
Труш Михайло
Шавала Матій
Хвалибога Анна
Ніжанковский Алек.
в. 110. Федорчак Іван
в. 113. Касенчак Михаїл
Бич Стефан
в. 117. Островский Никола
Гладкий Стефан
в. 118. Бабяк Анна
в. 120. Костик Юрій (дит.)
Ільків Ілько
Фринк Іван
в. 121. Врабель Йосиф (дит.)
в. 122. Ґебра Марія
Тимко Анна
Каба Анна
Бобера Анна
Гудак Барбара
Дучко Зузанна
Куритко Барбара
Чупик Анна
Далинчар Елисавета
Дучко Марія
Бобера Марія
в. 123. Бомба Іван
Кисель Йосиф
в. 126. Горіщак Василь
в. 128. Возняк Михайло (дит.)
Фурдин Теодор (дит.)
в. 135. Материа Томко
Галушка Юрій
Галушка Андрей
Ощеп Василь
Пахолок Захарко
в. 140. Господар Михайло
в. 143. Моркович Микита
Кордуш Стефан
Іванюк Лука
в. 150. Бабінець Федор
в. 155. Шило Іван
Косіньский Михайло
в. 58. Войтас Михайло
в. 160. Цапович Андрей
Смеркло Дмитро
Ґеба Іван
Новак Михайло
Фуртас Олекса
в. 161. Ґабор Никола
в. 169. Дубяк Андрей
в. 172. Березна Олена (дит.)
Березна Марія (дит.)
в. 175. Гирчак Семко
Бойко Паум
в. 176. Воличко Іван

На ново приняті:

від. 1. Січ Алексей
Січ Марія,
Гардиш Тимко
в. 11. Турчик Федор
в. 33. Мицьо Андрей
Мартинюк Іван
в. 37. Бадзік Павло
в. 40. Даньч Юрій
в. 42. Ґресяк Стефан
Пишний Михайло
в. 45. Козачишин Василь
Козачишин Дмитро
в. 55. Серединьский Стефан
Серединьский Павло
Вандзіляк Іван
Мельник Іван, стар.
Мельник Іван, молод.
в. 58. Ґарбіньский Василь
Дяків Іван, стар.
Дзубей Гриць
Дрозд Іван
Копильчак Василь
Ковтун Гриць
в. 58. Феньо Михайло
Поглід Федор
Ганьчар Іван
Маркуц Стефан
в. 67. Вовінка Іван
Ґаврило Семан
в. 69. Гундич Мирон
Яґніцкий Василь
Тарновский Михайло
Ванчицкий Ярослав
в. 76. Фентон Іван
в. 81. Заблоцкий Дмитро
в. 85. Кухар Іван
в. 104. Ворона Іван
в. 121. Ґула Михайло
в. 136. Кунцьо Дмитро
Вайс Яков
Вайс Андрей
Кушіба Франц
в. 140. Ліщак Никола.

Разом в місяци марти 1908 р. приступило 236 нов. членів.

Т. Лабовский
гол. рекорд. секретар.

Виказ членів Р. Н. С. за місяць Марець 1908 р.

Відділ	На цілу посмерт.	На пол. посмерт.	Діти	Відділ	На цілу посмерт.	На пол. посмерт.	Діти
1	281	10	45	90	19	1	2
2	56	—	—	91	53	14	—
3	215	6	30	92	97	47	—
4	92	5	21	93	20	—	—
5	74	—	9	94	35	14	—
6	102	—	2	95	46	2	—
7	141	4	33	96	62	26	11
8	42	1	35	97	10	1	2
9	61	—	25	98	24	3	9
10	81	4	34	99	57	17	4
11	29	—	6	100	17	5	—
12	67	3	10	101	—	10	—
13	31	—	5	102	97	4	—
14	74	20	18	103	22	1	—
15	39	—	—	104	118	4	34
16	203	2	15	105	11	4	2
17	18	—	—	106	28	13	2
18	24	—	14	107	39	3	10
19	68	8	42	108	41	19	5
20	64	2	12	109	24	—	2
21	16	—	4	110	17	—	—
22	7	—	—	111	16	14	—
23	44	—	7	112	10	7	3
24	19	1	2	113	27	—	—
25	53	3	4	114	61	—	—
26	42	—	2	115	32	—	—
27	50	7	23	116	16	3	1
28	111	16	12	117	16	1	—
29	28	1	17	118	6	5	—
30	86	9	17	119	27	—	—
31	42	—	1	120	44	—	13
32	61	—	7	121	155	—	95
33	219	9	98	122	28	3	—
34	15	—	—	123	115	16	5
35	40	—	5	124	14	15	—
36	42	—	15	125	—	—	—
37	54	1	18	126	30	—	2
38	76	3	8	127	14	—	1
39	53	10	5	128	20	-	4
40	137	5	13	129	46	—	12
41	39	4	—	130	19	7	3
42	63	7	44	131	10	—	1
43	33	—	9	132	31	1	15
44	8	1	—	133	10	4	1
45	35	6	6	134	39	—	—
46	168	1	51	135	69	—	—
47	55	—	7	136	38	2	7
48	109	11	6	137	8	—	—
49	14	—	—	138	14	7	—
50	16	1	—	139	24	—	—
51	32	1	—	140	37	—	7
52	50	8	—	141	17	2	—
53	229	26	61	142	8	17	—
54	11	4	1	143	42	—	—
55	97	5	11	144	15	19	15
56	48	1	7	145	24	—	—
57	20	—	—	146	31	—	—
58	118	7	36	147	27	1	9
59	29	5	7	148	29	1	—
60	1	10	6	149	10	—	—
61	76	—	2	150	17	—	—
62	69	1	14	151	—	17	—
63	79	—	8	152	41	—	—
64	6	—	—	153	22	4	—
65	51	1	10	154	—	—	—
66	34	6	3	155	12	18	—
67	167	1	7	156	6	—	6
68	17	1	8	157	24	1	3
69	28	5	2	158	23	1	—
70	38	40	11	159	21	11	—
71	21	—	2	160	13	7	—
72	52	—	28	161	21	—	—
73	9	2	2	162	7	3	—
74	19	—	—	163	19	—	—
75	30	—	1	164	9	5	—
76	19	13	1	165	—	—	—
77	22	1	—	166	43	—	—
78	171	1	10	167	26	2	—
79	23	1	—	168	—	—	—
80	69	—	—	169	25	2	—
81	26	—	16	170	12	15	—
82	122	—	14	171	14	7	—
83	7	11	6	172	23	—	2
84	54	—	—	173	13	6	—
85	146	1	11	174	22	—	—
86	57	—	—	175	15	1	—
87	17	—	8	176	15	1	—
88	8	5	3	177	9	—	—
89	17	—	—	178	8	9	—
				Разом	8.052	747	341

Всіх членів в „Союзі" було при кінци Март. 1908 року **10.120.**

Т. Лабовский,
гол. рекорд. секретар.

Де кому на ум.

Два тижні сему написав я про „учителя та ученика" обіцюючи знов написати дещо більше про запроданих „руссинів" і российских аґентів. — Дивно мені що, галицкі Русини немогуть пізнатись на сих фарбованих лисах. Я цікавий як цілий народ, а властиво кождий, хто прочитав 10 ч. Правди під заголовком „Читай брате" приняв сю статю писану під адресом епископа. „Истинно рускіи люде нѣколи тамъ не переходять, (т. е. на латиньску віру) тôлько измѣнники обманутіи польскими біскупами і езуитами, которіи тамъ, въ Холмской Руси уже вôдъ давна свои сѣти розпустили и заманють до нихъ русскій темний народ". Дивно мені, що ся банда царских опришків еще щось подібного може писати. Як она може нині глянути людям в очи? „Измінниками" називае, хто перейшов на лат. обряд, але коли ся запродана погань царска, сама змінила, а властиво запродала свою віру за рублі, на православну і зробила себе „русскими", вихвалюючи се чого небачила, та еще мае на стілько безличія що називае других „измѣнниками" або пише: „обряду не дам на службу Риму, а буду тѣмъ, чимъ мене Господь Богъ сотворилъ". Учителі та ученники, апостоли та згінники цареслава! А где ваша віра??? I ви в тій самій статі можете еще писати „Ти русскій народе неслухай, а тримай въ рукахъ все свое майно, щось прибрѣлъ собѣ своею працею, та недай нѣкому щобы потôмъ сьміха зъ тебе зробили??? Ховайте щадіть для нас, а ми вас за се випровадимо в Сибір, забравши вашу працю за наші труди! Забули люди, коли кілька літ тому назад подібні запроданції замани ли людий до Россії в сей захвалюваний Сибір, Забули, коли российски посіпаки обдерли кождого з послідного цента, та мов якик розбишак козаки гнали їх в сей обіцяний Сибір, за котрий ви вже кажете собі головне платити. Забув сей бідний народ, коли потому утікали о жебрачім хлібі вертали домів проклинаючи „ваше добро" на кождім кроці. Забули, коли як розказували (бо неодного ми переночовали і накормили) як они з порядних ґаздів мусать бути наймитами вернувши з сего раю. Однак воліли бути наймитами в своім краю (в „Галилеї") чим панами в вашім Сибірі. Ви пишете про Вашого епископа що „коли его батько сидѣлъ на василіяньскимъ фольварку, говорилъ все по польски" забуваючи що ваші батьки були греко-кат. а ви нині продали свою віру, та стались москалями. Але нетілько що самі продали та змінили віру та народність, але еще тягнете весь народ і кличете „тримайте що ваше." Где ваша совість? Где ваші очи? Але я вже сказав: Хто утратив віру, сей все утратив. У вас $ 10.00 за голову у Сибір, то все! – За рублі і долярu все у вас купити можна. Ви кажете, що „Свобода" називае вас ріжними плюгавими іменами. Отжеж я вам скажу, що для такої скотини навіть нема доволі слів. Єсли я вас критикую за вашу віру та народність, можете сказати, я незнаю галицких відносин. Однак я вас еще спитаю, по якому ви пишете? Я москаль, але вашого письма я немогу зрозуміти, хоч по російски я здаесь умію трошка більше чим ви. По україньски говорить 30 мілїонів, але по вашому, по руссссскому? Хиба лишень ви самі!.. Зрештою по вашій усій роботі видко ясно що ви „Кругомъ дуракъ".

Степан Банука.

„Читайте кождий уважно!"

Хтоби знав, где ся обертае, Грицко Дацюк, середного росту, волосе чорне, рідке на переді троха лисий; говорить по Руски, по Італійски. Португальски, і слабо по Англицки. Походить зі села Голосковичі повіт Броди, Галич. Передше перебував до 10 літ в Бразилії і Прудентополїс, де зіставив жену з трома дітьми, а сам приїхав до Сполучених Держав, і перебував через яких 3 роки в Centralia Pa. Там робив в майнах, а на відході украв у одного знаного чоловіка $ 800.00 і утік до Jersey City N. J., где перебував через якого півтора року, і мешкав на 68 Morris str. Там згаданий чоловік дня 4 Марця. б. р. допустив ся другого подібного злочину, бо коли зайшов до свого вуечного брата, М. П. котрого спровадив з Філядельфії в тій ціли, що зачув, що той мае парусот долярів, і що зним буде закладав якісь бізнес, в Jersey City або в New-Yorku на коли его вуечний брат приїхав до Jersey City до него, так той в вечер его добре підпоїв, і полягали спати обидва разом, на одну постіль. Наколи прибувший з Філядельфії добре заснув, тоді згаданий Добродій свойов здібностев, до котрої мае дар, легенько відрізав свому краянови кишеню, в котрій знаходило ся $ 570.00 і еще до того відчепив годинку, вартости $ 45.00 і виніс ся спокійно з хати. Наколи его краян, М. П., побачив, що его краяна вже нема, а і гроші в сумі $ 570.00 і годинка золота пропала. Тож подаю всім П. П. читателям до відомости, що хтоби о тім чоловіці знав, где він ся обертае, зволить повідомити мене на нивше подану адресу; а за доручене мені доброї адреси, где він перебувае, дам нагороди $ 25.00 а і висше.

М. Р.
c|o Stephan Milanovycz.
126. Sussex street
Jersey City. N. J.

Розмова на „стріті".

До Гринька проходжаючого ся по місті зближае ся незнакомий чоловік і каже: Як ся мате?

Гринько: Добре, як ви?

Незнакомий: Ци не знате, де ту бивають рускі »православні« люди?

Гр.: Знаю, а одкаль ви ідете?

Незн.: От так ходжу по сьвіті, тай ту ем пришов. Деси я маю ту якисих знайомих та припов ем іх отвидіти. Будьте таки ласкаві а покажте ми кадиль они ту мешкають.

Гр.: Добре, добре. А одкаль ви з краю?

Незн.: О, я барз з далека. А ви одкале?

Гр.: О, я не знам, бо я ся ту родив.

Незн.: Та ви не годні знати одкаль я, хоц бим вам і повів.

Гр.: Ану повіжте ми може буду знав.

Незн.: Я знате з під Росиї. Но, знате о тім краю?

Гр.: Не знаю. повіджте ми з якого повіту, може буду скоре знати.

Незн.: О, з повіту? Я походжу з повіту Ґрисів ского. Но знате?

Гр.: Но, незнам. А давно з краю?

Незн.: О не так давно, буде юш спару років.

Гр.: Мате жену в краю?

Незн.: Мам жену і діти.

Гр.: А што не спішите ся до краю?

Незн.: Ну, не спішу, ані ниґда не піду, бо не оплата. Але я би хотів видіти наших Руснаків, лем не знам, боюсь' жеба не зашов межи яких калакутів.

Гр.: А то што за люде?

Незн.: То ви не знате Та-ж суть Руснаки православні і калакуци.

Гр. Так? А розлука межи нами велика?

Незнаний.: Правда што велика. Ану читайте казету нашу православну, а читайте „Свободу", в котрій ліпше?

Гр.: Я по правді читаю „Свободу".

Незн.: Га га га! То ви ся раз навчите з тої „Свободи"! Та тоту „Свободу" то пастух видае.

Гр.: А ви яку казету читате?

Незн.: Я не читаю жадну, бо читати не знам, тилько чую бес люди, котра казета ліпша.

Гр.: И чогож же ви пхате носа до калакуків, та нашой казети, коли еще навіть читати не знате а-нисте од нас не ліпші?

Незн.: Як би не ліпші? Кед ми перешли на православну віру, носиме на грудях знак християнськи, мамо прекрасні бороди і ви кажете що ми од вас не ліпші?

Гр.: Чекайте я вам витолкую. Тото, што висте перешли на православіе то так, як би я прешов з підручного коня на борозного. А на што ми переходити з підручного коня на борозного, коли підручний ліпше несе. А тото що носите ознаки на грудях, то есть добре, хоц з другой страни християнин не мусить носити ознак на грудях, а може носити в серцу. Добре носити і на грудях Руснакови тверезому а не таки пияници, што заберать цілу стріть як іде до дому... А то же ми не маме бород як ви, то я вам скажу. Борода то не е нич чудного. Прецінь кова ні яка не пані, а бороду мае, а по друге християнин не мусить старати ся о велику бороду, тільки каждий мусить старати ся, штоби не мав велікі уха, як не еден мае...

Незн.: Го-го-го! Лем ви тильо не ґадайте. Кажда лишка свій огін хвалить.

Гр.: А видите! Терас сте правду повіли. Та лишка е звіря і так оно мудрійше як ви, бо оно преці свій огін хвалить, а ви якись чоловік, а встидате ся своей рідной матери.. свого краю, кажете штосте з під Росиї, забулисте на вашу власну жену і діти...

Тепер незнакомий зачав собі поставати на Гринька остро, а Гринько каже:

Послухай ти чоловіче, а я тобі оповім історію. Я як бив мали хлопець та післав мене нянько на поле боронити, а так ми наказував: „уважай же ми сину на коня і на борону, не жень скоро коньом, жебис не трафив на камінь и не витратив з борони зуби". Також і я остерігаю тебе, щобись уважав викручати своїм язиком, бо на конець міг бись стратити свої зуби.... — Будте здраві.

Підслухав Г. Белначок.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи":

- Америка .... 15 ц.
- Ангил та пустельник і т. і. .15 ц.
- Біблія велика .... 2 дол.
- Борба кляс і чому робітники орґанізують ся .... 15 ц.
- В Старім і Новім краю .... 25 ц.
- Гріхи міліонерів і т. п. С. 7. .15 ц.
- Дещо з історії. православної місії в Америці .... 10 ц.
- Дещо про зьвірята .... 30 ц.
- Дві левади і т. п. С. 5. ..... 15 ц.
- Дорога любови, то Божа дорога. С. 6 .... 15 ц.
- Драгоманів .... 25 ц.
- Еміґрант .... 15 ц.
- Жовнїр .... 10 ц.
- Журавлї .... 10 ц.
- Жите Ісуса Христа .... 1.50 дол.
- Жите зарібки, орґанізації і т. п. в С ол. державах ..... 15 ц.
- Земельне питан .... 15 ц.
- Зуб за зуб .... 10 ц.
- Казки про Жидів .... 15 ц.
- Історія Руси з образками .. 10 ц.
- Капітал і праця .... 15 ц.
- Книжка Рахункова .... 50 ц.
- Марія .... 10 ц.
- Многострадальний народ, огляд історії україньского народу .... 20 ц.
- Навернений Грішник ..... 20 ц.
- Народний рух австро-угорсдких Русинів .... 15 ц.
- Новий Завіт .... 2 дол.
- Образки і загадки .... 10 ц.
- Оповідания .... 15 ц.
- Оповід. про заздрих богів. 10 ц.
- Про відступників від рос. православія .... 10 ц.
- Про нутро землі .... 25 ц.
- Підземні скарби .... 25 ц.
- Покуса .... 10 ц.
- Псалтир .... 1 дол.
- Релігійні вірования старинних народів .... 20 ц.
- Розмова Поляка з Русином 10 ц
- Смерть .... 10 ц.
- Стародавні казки та оповідания .... 15 ц.
- Степові люде .... 15 ц.
- Страйк .... 20 ц.
- Стріляй на смерть, робітнича драма .... 15 ц.
- Унія в Америці .... 20 ц.
- Хто з чого жие .... 15 ц.
- Які то є люди на земли, з 20 образками .... 50 ц.
- Як мужик ходив до царя правди шукати .... 15 ц.
- Через кордон .... 15 ц.
- Якої нам треба науки .... 5 ц
- Руско-англійский тлумач .. 60 ц
- Польско-англійский тлумач 60 ц
- Коляди .... 15 ц

Молитвенники в красній оправі

- Бог Надежда моя ...... 2.50 дол.
- Хліб Души .... 2.50 „
- Druh Duszi .... 1.50 „
- Druh Duszi (в звич. опр.) .75 ц.
- Молитвенник малий ... 1.50 дол.
- Вінець .... 1 50 „
- Зборник .... 2.30 „

Також можна дістати:

- Книжочки колекторски церковні .... 10 ц.
- Книжочки Братскі .... 10 ц.
- Метрики хрещения .... 3 ц.
- Метрики шлюбні .... 3 ц.
- Метрики смерти .... 3 ц.
- Поминик померших душ 10 ц.

Пишіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Звертаємо уваву усіх Вп. Родимців що одиноким управненим до пересилки гроший на стейт Коннектікот є

ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.

який є нотарем публичним і має кавцію в стейті в сумі 10.000 долярів.

У взякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує справи військові як увільнення від асентерунку, контролї, вправ і т. п. Продає шифкарти на всї лінії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всіх країв.

Тому, Родимці, проч з чужими а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛЇЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичинї. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Спораджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2—
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Для хорих.

В всяких Ваших слабостях удавайтесь до свого, а не чужого. У мене дістанете лїків на всї Ваші слабости.

Зїле на біль грудий	25	цнт.
Вода на очи	50	„
Мясть на рани	25	„
Медицина на зуби	10	„
Кроплї жолудкові	25	„
Медицина на біль голови	25	„
„ на сверблене тїла	50	„
Мед. против жіночих недуг	50	„
Мед. на ревматизм	100	„
Мед. на біль крижий	50	„

Який лїк не є вимінений, достарчує ся на жадане.

Проби медицин даром. Не встидайте ся тілько напишіть що Вам бракує а дістанете і лїкарство і пораду. Гроші засилати нижше доляра в почтових марках, а вижше на моні ордер або в реджистрованім листі. Адресуйте:

TEODOR REVAK -15
P. O. Box 348 Desloge Mo.

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08
Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополуд. В недїлї від 10-ої год. рано до 12 полуд.
24 Elizabeth Street, Derby, Conn
ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

K. G. CIESLAK,
ФОТОГРАФ. 508

Сли хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то пришліть менї малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка нерозділені зиски $93.000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офисі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІКАР.

Лічить всіляки хороби, жіночі, мужескі і діточі — совістно.

Виличене, если можливе, ґарантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.
85. 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

HOWARD ALBERT.
Аптикар.
Продає всіляки ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.
ЛАНСФОРД, ПА. 50

Harry E. Paul.
Робить камінні нагробники, хрести, памятники.
Pir Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА. 50

ДОКТОР ШТАИН.
Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обідї. 7 до 9 вечер.
18 E. Oak St., Шенандоа, Па. 50

Стефан Рябець
має у себе найлїпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.
СПРОБУЙТЕ!
Mahanoy Plane, Pa.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нїм по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

РУСИНИ! Сли хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:
JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.
Telephone Calls Office 52—2.
„ „ House 18—2.
А подякуете і пізнасьте чесного чоловіка.

Той золотий зиґарок даром

красний, окладинки з обох сворін, гарно вироблені, в осередку дорогі камені, як також тримає добре час. Зиґармістри в сторі цінять єго $23.00 Ґварантований на 20 літ.

Ми хочемо пару людей в кождім містї **помочи нам адвертайзмувати** наші доброго ґатунку файки і пигаретовий тютюн, ґатунок до якого билисте звиклї курити в Европі, і котрий Ви любите.

Ми пішлемо Вам за $6.00 вартости нашого тютюту, всякого рода, Австрийского, Босняньского, Російского, Турецкого і Герцеґовіньского. Скоро отримаєте наш тютюн дайте знати і спробовати своїм приятелям, а они охочо розкуплять всьо від Вас і певно всї схотять щобисьте заоддерували більше про них. Богато наших помічників в адвертайзмованю, пишуть нам що розпродають за 6 дол. наш тютюн скоро го дістануть.

Дайте Вашим приятелям нашу адресу так, щоб знали где купити в пришлости того тютюну. За тую услугу від Вас дамо Вам наш гарний 23 дол. золотий годинник задармо.

Памятайте що гроші будуть звернені будь котрому костумерови єсли буде незадоволений.

Пришлїть нам наперед 50 цнт. почтовими марками решту 5.50 дол. заплатите C. O. D. в Вашім експресовім офісї при одбераню пакунку. **Зиґарок і тютюн буде в тім самім пакунку.** Посиламе з позволенем обглянути закім заплатите.

Єсли пришлете нам цілу суму т. є. 6 долярів з гори через Money-Order або в реджістрованім листї, ми Вам пішлемо яко **осібну премію** зовсім даром, гарний золотий ланцушок вартости 2.50 дол.

Особи, замавляючі з Канади мусять надсилати цілу належітість з гори враз з замовленем. Ви не потребуєте побоюватись посилаючи нам наперед гроші, понеже ми єсьмо відвічальною фірмою і робимо так як і говоримо т. є. кождому незадоволеному гроші звертаємо.

Ся оказія буде за короткий час, тож ордеруйте сейчас.

Адрес: **European Tobacco Co.**
DEP. 51. 33 LEONARD STR. NEW YORK

ТОВАРИСТВО ТОРГОВЕЛЬНО ПРОМИСЛОВЕ

„Сокільский Базар“

стоваришене зареєстроване з обмеж. порукою у Львові.

Вписове 2 кор. Удїл 25 кор. Стопа процентова від вкладок 5 пр.

ПРОДАЄ:

Вишивані сорочки від 2—5 долярів Вишивані обруси 10—20 дол. Ланцушки з пацьорків по 1 і 2 дол. Пояси з пацьорків від 2—5 дол. Гуцульскі киптарі від 5-10 дол. Гуцульскі фартухи від 1-5 дол. **Козацкий мундур** від 25-100 дол. **Сокільский мундур** від 12-20 дол. **Козацкі шапки** від 1-2 дол. Гуцульскі вироби з дерева вибивані пацьорками, як тарелї, пушки, коробки -- ціни ріжні. і Портрети крейдкові з фотоґрафії по 3 доляри. **Переписні картки українські окрашені вишивками,** Сьвяточні і інші по 2 центи. Картки з гербом України Лев і св. Михайла по 4 цнт. Такі самі портрети по 20 цнт. Портрети Шевченка Хмельницкого і инші в рамах по 10 дол. **Українські моноґрами до гафту ціла книжка 345 моноґрамів 3 дол. Книжки до вишиваня доляр і пів.**

Замовлені річи висилаємо зараз, на порто належить прислати: За посилку 5 Kg. платить ся 1 дол. Русини! жадайте від купців наших товарів. Льокуйте гроші на ощадність в нашім Тов.

Дирекция Тов. „Сокільский Базар у Львові ул. Руска Ч. 20. 47-15

Fragrant Satisfying Coffee

1

Смачну і пахучу каву

можна осягнути лише тогди, коли зробимо єї відповідно. Єсли хочете пити найлїпшу каву, уживайте

Славної Франкової Домішки.

Она додає каві лучшого запаху і смаку; невтралїзує всі шкідливі части кави, так що не потреба обавляти ся злих наслїдків по уживаню єї. Єсть також богато дешевшою.

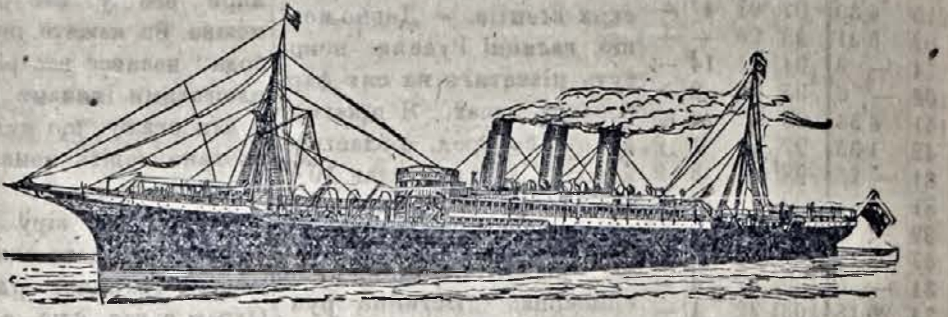
Богато людей незнає, що **Правдивої Франкової Домішки** можна купити в Сполучених Державах. Єї продають по всїх перворядних ґросернях. Уважайте лише, щоби на кождій пачці був наш знак — млинок кавовий і імя ФРАНК.

HEINRICH FRANCK SOHNE & CO.
Американьска філїя — Flushing, N. Y.

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейтї Ню Джерзі. Напітал 50.000.00 д.

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всіх країв і держав сьвіта по цінах можливо найтаньших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти,** контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові,** як: увільнене від асентирунку, військової контролї, увільнене від вправ і т. и.

5) **Виробляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплачення пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америцї.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., Х. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

HERMAN SCHULTZ,
Контрактор і будівничий.
Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає цїни на всїлякого рода роботи. 36
АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінник і проби висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.
Депозити вивше пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.